

N Nr. 22

2. NOVEMBERNUMMER 1942

Belgia 2.50 fr. / Behmen-Mähren 4.— kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finland 4.50 mk. / Frankrike 4 fr. / Hellas 150 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 6 kuna / Nederland 20 cents
Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romaniaa 20 lei / Serbia 6 dinar / Sverige 53 öre / Sveits 45 rappen / Slovakkia 3 ks. / Spania 20 kuruş / Ungarn 40 fillér
Søstelermark, Ostland 40 Pfg

Signal

Universitetsbiblioteket
i Trondheim

Stuka
styrter ned mot
Stalingrad
Et bilde til den store beretning
i dette nummer
PK-foto: Krigskorrespondent
Benno Wundshammer

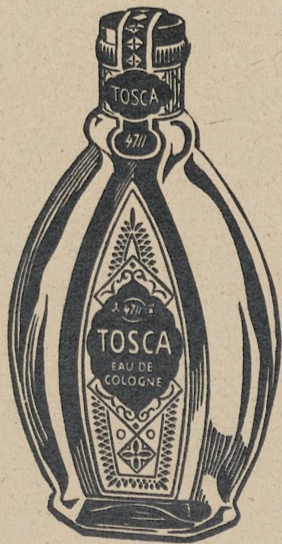
TOSCA

EAU DE COLOGNE

ET AV DE VERDENSKJENTE
DUFTPRODUKTER FRA

N° 4711.

Den lykkelige forening av den fortryllende parfyme "4711" Tosca med forfriskende Eau de Cologne. En duftkomposisjon av verdens mest utsøkte råstoff, raffinert og høyt kultivert — nettopp skapt for den moderne kvinnes skjønnhet og eleganse.

STEMNINGS- RAPPORTER

Ved siden av de daglige aktuelle nyheter om militære og politiske begivenheter innløper de såkalte stemningsrapporter og meldinger, som ikke forteller om store begivenheter, men ofte gir et meget typisk bilde av grunnsituasjonen i politikk og krigsbegivenheter. „Signal“ har her satt sammen noen slike rapporter fra den anglo-amerikanske leir

I „New York Tribune“ ble der i en artikkel framhevd den likefram „rystende beskjednehet“ som den amerikanske general Joseph Stillwell hadde vist i en personlig rapport fra den kinesiske front. I rapporten heter det: Vi gjør vårt beste for på vår beskjedne måte å forsøke å knekke en hard nøtt. Det vilde være lettere dersom vi hadde hatt mer verktøil til det, men etterspørselen er stor. Vi er siste holdeplass på forbindelseslinjen. Tenk på dette når dere mener at våre prestasjoner er noe bedrøvelige.

Etter en londonmelding har innbyggerne i Hull følt seg fornærmet over at de aldri blir omtalt i rapportene om luftangrepene. Man kan derfor nesten få det inntrykk, sier de, at Hull ikke har lidt noe særlig under luftkrigen. I virkeligheten er Hull en av de første britiske byer som ble bombardert og har no opplevd hundre flyangrep. 80% av husene i byen er skadet. Sakkyndige har uttalt at det vil kreve 20 år å bygge Hull helt opp igjen.

I londonmånedsbladet „National Review“ fant man på toppen av en meget alvorlig politisk betraktning følgende historie. Den polske ministerpresident general Sikorski besøkte i Sovjetunionen en leir for polske sivile fanger som skulde slippes fri etter en overenskomst med Stalin. Herunder fristet det ham, etter hva man forteller i London, å spørre en rabbiner om hvorledes han forestilte seg utgangen på krigen. Den fromme mann svarte: „Hr. general, der eksisterer bare to muligheter. Enten slutter krigen på naturlig måte eller ved et under. „På spørsmålet om hva han mente med dette, sa rabbineren at det vilde være den naturlige slutt på krigen dersom Gud Herren vilde løfte sin hånd mot de onde og lot alle ligge der døde en morgen. — Og underet? — Underet vilde imidlertid bestå deri at de britiske generaler vant krigen. — „Den lille historien“, står det i „National Review“, „gikk i England fra munn til

munn, fordi den er i samsvar med stemningen vår...“

I „Nineteenth Century“ skrev utgiveren i forbindelse med en diskusjon om stillingen at der rådet en åndelig forvirring og en perpleksitet som grenser til angsttilstander. De katastrofer som har ramt England, forblir uopklarte. Der er ingen som kan si hvorledes krigen skal vinnes, og der råder en voksende bevissthet om at den vil tapes dersom måten den føres på ikke endres radikalt. England taler om et stivt despotisk system i Tyskland og om et angivelig demokratisk smidig system i England. Sannheten er at det tyske system har vist smidighet, mens det engelske system fortsatt er uelastisk. England er et fritt land, Tyskland ikke. Til tross for dette har Tyskland tilpasset seg tidens krav som en levende organisme, mens England har forholdt seg som en trekloss.

Londonkorrespondenten til „Dagens Nyheter“ forteller i en stemningsberetning fra Nord-Irland at de amerikanske tropper i landet riktignok er vennligsinnete fettere, men deres nærvær skaper dog mange problemer. Særlig er den irske bonde alt annet enn henrykt over at amerikanske soldater trækker ned rugen hans og marsjerer rett over dyrket jord. Så er der naturligvis det evige problem med kvinnen som er gjenstand for stor interesse blant de amerikanske soldater.

Det er overhodet interessant å studere de frie amerikanere i det nordiske miljø. Det virker komisk å se amerikanske offiserer sitte i skjorteærmer ved middagsbordet under kronlysene i de irske slottene, mens de som kommer for seint, løper over parkens blomsterbedd og klatrer inn gjennom slottsvinduene. Dersom der, føyer korrespondenten til, eksisterer slottsspøkelser med sans for historisk tradisjon, vil de sikkert rasle fortvilt med lenkene sine i slottstrappene.

„En sigarett . . . ?“

En premierløytnant for alpejegerne byr en stormkanonfører en sigarett under en pause i kampen. Handgranatene har han enno i beltet. Premierløytnanten har på feltblusens erme det merke, som ble stiftet av der Führer for enkeltkjemper mot panservogner. Dette særtegn blir tildelt soldater, som har tilintetgjort en panser-kampvogn eller et

pansret kjøretøy som enkeltkjemper med nærkamp-våpen eller nærkamp-midler, for eksempel pansergeværet, geværgranaten, den sammenpakkete ladning osv. Ved fornyet tildeling blir det satt til nok en ermestripe. I den tyske forsvarsmakt finnes det soldater, som har mer en seks slike ermestriper. PK.-Fotos: Krigskorrespondent Hans Liska

Et utsnitt av det 35 kilometer lange „inferno Stalingrad“

Stalingrads utstrakte, spredt anlagte industrianlegg strekker seg over 35 kilometer langs Volgas bredd, for alle vil de ligge i nærheten av elva. Denne millionby hadde sovjet-russerne gjort til festning og forsvarte fabrikkblokk etter fabrikkblokk, gate etter gate, hus etter hus. Den tyske forsvarsmakt har systematisk angrepet motstandsrede etter

motstandsrede og beseiret dem. Bildet viser et stukaangrep på en fabrikk i Stalingrad. Et fly retter seg nettopp opp, skrått under det ser man den fallende bombe. På side 11 i dette nummer begynner „Signal“ offentliggjørelsen av en særberetning fra kampen om Stalingrad

PK-foto: Krigskorrespondent Benno Wundshammer

MELLOM KAVKASUS OG EGYPT

I. SYRIA OG LIBANON

Den første del av beretningen beskriver historien om Englands besettelse av Syria og Libanon

„Hvis Akka faller, tilhører Orienten meg. Jeg hisser opp hele Syria og gir det våpen; når jeg kommer til Konstantinopel, knuser jeg det tyrkiske sultanat og grunnlegger et nytt, stort rike som vil sikre meg min plass i etterverdenen.“ — Dette er de ord Napoleon Bonaparte uttalte til Bourrienne i 1799 under sitt syriske felttog. Den store general hadde underkastet seg Egypt og vendte seg no mot øst for å gi englenderne et dødbringende støt ved å avskjære deres forbindelser til India. Men Akka falt ikke; Bonaparte måtte trekke seg tilbake til Egypt. Seinere sa han om sitt første nederlag: „Et sandkorn har oppholdt min lykke. Hvis Akka hadde falt, så hadde jeg forandret verdens ansikt.“

„Lengst mulig framrykning mot Konstantinopel og India. Den som til enhver tid regjerer der, vil være verdens virkelige herre. Derfor må det stadig settes i gang krig etter krig, ikke bare i Tyrkia, men også i Persia... Når Persia går under, må der trenges fram til Persiabukta og handelen med østen må såvidt mulig gjenopptas hvoretter der trenges videre fram til India, som er verdens lagerhus. Når vi har nådd dette punkt, trenger vi ikke lenger til Englands gull...“ — Dette er setninger fra den russiske tsar, Peter den Stores testamente. Han døde i året 1725 på en tid da de områder som i dag står på landkartet som Syria, Libanon, Palestina, Transjordan og Irak, alle hørte til „Tyrkia“.

Og i et annet testamente het det: „Det virkelige mål skal være å utbre det britiske herredømme over hele verden. Og dette skal kronas ved et system av utvandring fra det Britiske Forente Kongerike og en kolonisering av britiske undersåtter i alle de land hvor man kan oppnå midler til livsunderhold gjennom energi, arbeid og initiativ. Særlig gjelder det at britiske nybyggere besetter hele Afrika-kontinentet, det Hellige land, Euftrat-dalen, øyene Kypem og Candia, hele Syd-Amerikas fastland, de Stillehavsoyer som Storbritannia hittil ikke besitter, hele Det malakkiske arkipel, Chinas og Japans kyster, og den endelige tilbakevinning av De Forente Stater i Amerika som en urokkelig del av Det Britiske Imperium...“

Dette er setninger fra testamentet til den britiske imperiumspolitiker, Cecil Rhodes. Man merker englendernes

trang til å beherske hele verden. Man bør legge merke til at også her står det Hellige land, Euftrat-dalen, øyene Kypem og Candia (Kreta) på første plass, altså den nære Orient.

Slik oppfattet altså russeren, franskmannen og englenderen området mellom Kaukasus og Egypt som ytterst viktig, så viktig at de betraktet det som nøkkelen til verdensherredømmet. Hva er det blitt av disse planene?

I dag er det enno slik som det har vært siden Peter den Stores og Napoleons tider; i dag, i september 1942, kjemper 3 nasjoners soldater om herredømmet i området mellom Kaukasus og Egypt. Bolsjevikene er — slik som deres tsaristiske forgjengere var inntil utbruddet av den sovjetske revolusjon etter verdenskrigen — trengt inn i Nord-Persia. Her står de, trass i at de for tiden er alliert med englenderne, i den tradisjonelle kamp med britene, hvor sovjetrusserne alltid har hatt det samme mål: å nå fram gjennom Iran til det åpne hav ved Persiabukta.

En håndfull av de Gaulleister representerer den annen nasjon og arbeider for å vedlikeholde den franske innflytelse mot englenderne i Syria, trass i at det er nettopp de Gaulleistene som for alltid har gjort ende på den franske kreditt hos syrerne.

Og den tredje nasjon, England, gjør alt hva den kan for å beholde sin overvekt ved hjelp av alle de hjelpetropper den har til disposisjon fra Australia, New Zealand, India og Nord-Amerika, både i Iran såvel som i Irak og i det geografiske området Syria som omfatter statene Syria, Libanon, Palestina og Transjordan.

Men i dag, i september 1942, står de tyske tropper nord for de områder i Kaukasus som er så viktige for verdensherredømmet. Og de står like så truende i sørvest, i Egypt. Denne kjensgjerning gjør England nervøs; det frykter for sin maktstilling. I Persia, som blir betegnet som Iran på våre dagers landkart, ble derfor beleiringstilstand i disse dager innført etter påtrykk fra englendernes side. Og den engelske premierminister Winston Churchill sendte dessuten et telegram til premierministeren i det av englenderne alene besatte Irak. I dette uttalte han sin beklagelse over at han på sin Moskva-reise ikke hadde hatt høve til å konferere i Bagdad. Men han forsikret at Iraks forsvar var av første rangs be-

tydning for de allierte. Av denne forsikring ser man også den engelske frykt for at Englands stilling i den nære Orient kunde gå tapt, den stilling som var blitt betegnet som så viktig og avgjørende av Peter den Store, Napoleon og av Cecil Rhodes.

Hvis man i dag reiser til det tyrkisk-syriske grenseområde, så merker man englendernes nervøsitet langt over på den annen side av grensen. De tyrkiske reisende som vil reise til det indre av Tyrkia eller til Istanbul fra Antiokia, Iskenderun og Adana, ser seg tvunget til å vente i Adana. De må vente 10, eller for tiden mer enn 20, timer på Taurusekspressen som kommer fra Bagdad over Mosul og Aleppo. Englenderne foretar en visitasjon av toget og de reisende på syrisk område; den er så grundig at man antagelig ikke har

maken i hele verden. Det finnes ikke en pute som ikke blir snudd, ikke en koffert som ikke blir tømt, ingen reisende som forblir uantastet. Det er meget ofte at de 20 timers undersøkelse ikke tilfredsstiller britene, og de reisende blir stanset i dagevis. Det har hendt at det bare var 2 passasjerer fra hele toget som kom over den syriske grense til Tyrkia. Sammenliknet hermed er de tog som kommer fra Europa til Tyrkia over den bulgarske grense fullt besatt! Grensekontrollen på den europeiske side har aldri ført til slike forsinkelser.

Men man kan forstå englendernes nervøsitet når man setter seg nærmere inn i forholdene i de land som England behersker i den nære Orient, og det kan man gjøre i det tyrkisk-syriske grenseområde.

Vi tar først for oss Syria

Syria kunde ha vært et lykkelig land. Det har alle forutsetninger for å kunne ernære og bekle sin befolkning tilfredsstillende, for den er like så beskjeden i sine krav til livet som alle orientalske folk. Hvis man reiser over den gamle grense mellom Tyrkia og det nuværende Hattayområdet, som gjaldt til 1939, så ser man allerede før Iskenderun de glatte asfaltveger og de vakre bygninger som franskmennene bygget i den tyveårige mandatstid i Syria. Fra Iskenderun fører denne veg i mange slyngninger over Amanusfjellet gjennom Den syriske port til Antiokia som hører til Hattay og derfor i dag er en del av Tyrkia, og fra Aleppo over til syrisk område. Det er en vakker, moderne asfaltveg, slik som man no sjelden finner maken til i Orienten. I Iskenderun har man den vakre strandpromenade med palmer og mange velbygde hus, som ble bygd av franskmennene. Her får man inntrykk av at franskmennene i løpet av sin mandatstid i Syria virkelig har gjort meget som antakelig aldri vilde ha kommet i stand uten deres initiativ og deres forvaltning. Man skulde anta at syrerne vilde ha vært tilfreds med mandatsherredømmet. Men dette er ikke tilfellet. De franske regjeringer fra tiden før 1940 har ikke klart å skaffe seg tillit hos innbyggerne av Syria og Libanon, som hørte med til

det syriske område, men var organisert som en egen mandatstat. Framfor alt mistet de tilliten da regjeringen Dalladier, som seinere innlot seg på dette krigsventyr ved Englands side, ikke ratifiserte den overenskomst som en annen fransk regjering allerede hadde inngått om at mandatherredømmet skulde oppheves og Syria skulde bli en fri, selvstendig stat.

Løfter...

Syria måtte oppfatte dette som det annet store bedrag. Det første bedrag hadde englenderne begått, da de etter verdenskrigens slutt ikke ga araberne det store, frie rike som de hadde lovet dem, for å lokke dem til å delta i kampen mot Tyrkia. Den gang grep man til den utflukt over for Syria og Libanon såvel som like overfor Irak, at folkene i dette område enno ikke var i stand til å regjere og forvalte seg selv. Derfor skulde dette foreløpig gjøres av de faderlige mandatsherrer. Med denne unnskyldning beroliget englenderne og franskmennene dengang den amerikanske president Wilson, som jo ga seg ut for å være en ivrig forkjemper for „nasjonalstatenes“ rett. Syria fikk ikke sin frihet og selvstendighet, hverken like etter verdenskrigen eller ifølge den overenskomst som i 1936 ble inngått med mandat-

HEINZ MEDEFIND

„Signal“s særkorrespondent, som for tiden er på reise i det østlige Europa, sender fra den tyrkisk-syriske grense en omfattende beretning om et rom, som allerede gjør krav på verdensinteresse, fordi de store kampene i dette år brakte krigen til dets grenser. Da beretningen dessuten på mange punkter kaster et nytt og oppklarende lys over hendelser og tilstander, som England og dets forbundsfeller gjerne vilde holde skjult, offentliggjøres den i dette og det følgende nummer av „Signal“

makten. Derfor ble utilfredsheten sittende fast i hjertet hos enhver nasjonal syrer og libaneser.

Det er mulig at Syria og Libanon hadde kunnet oppnå en forandring av forholdet til Frankrike, hvis ikke britene var marsjert inn i landet den 8. juni 1941. Man vil erindre at den britiske regjering den gang bekjentgjorde at stridskrefter som hørte inn under de Gaulle hadde begynt innmarsjen i Syria og Libanon, understøttet av britiske stridskrefter. Før det hadde den engelske presse og den britiske kringkasting forberedt det britiske tiltak i dagevis, ved å sende ut falskmeldinger om at tyske tropper var trengt inn i Syria. De franske stridskrefter i Syria, under overkommando av den regjeringstro general Dentz, besto av 35 000 mann. De holdt seg tappert mot de britiske invasjonstyrker. Først den 14. juli klarte man å tvinge dem til å nedlegge våpnene.

Ved dette britiske overfall på Syria er det en kjensgjerning som man særlig skal legge merke til: Det foregikk under slagordet, at „Frie franskmenn“ marsjerte inn, understøttet av britiske tropper. Men av disse „Frie franskmenn“ var det bare to regimenter som deltok i overfallet. De øvrige britiske stridskrefter besto av australiere og indere og en engelsk infanteribrigade. Det sto altså to divisjoner franske tropper, som var tro mot regjeringen, mot to regimenter av de Gaulles tropper. Slik forholdt det seg med de „Frie franskmenns“ deltakelse. I den overenskomst som førte til at kampene tok slutt, unnlot englenderne på det pinligste å nevne de „Frie franskmenn“ eller de Gaulles tropper. Resultatet av overenskomsten var at Syria og Libanon ble besatt av britiske tropper og at den offentlige samferdsel helt ut ble overtatt av besettelsestroppene. Siden da hersker englenderne i Syria og Libanon.

Under britisk herredømme

Hvordan virker det engelske herredømme i Syria og Libanon? Er syrerne og libaneserne blitt lykkeligere under dette herredømmet? — Nei, det er de ikke.

Beviset herfor er at det til stadighet blusser opp uroligheter og mindre opprør over alt i landet. Grunnen hertil er at det mangler brød og andre levnetsmidler. Det finnes ikke et nummer av de syriske aviser hvor ikke ordet „forsyning“ finnes i overskriftene. Myndighetene lover dag for dag å treffe nye forholdsregler og til og med å forbedre stillingen. Disse løfter er dog ikke blitt oppfylt til dags dato. Det korn som skulde vært til folkets ernæring blir enten svindlet bort eller går til forpleining for den 8. britiske armé. Den sto i Syria og Libanon helt til avmarsjen til Egypt, og dens styrker har man no atter frisket opp i det gamle standkvarter. Knappheten virker desto sterkere på grunn av at prisen på et kilo brød no er steget til opptil 2,40 syriske pund, det svarer til nesten 5 tyske riksmark.

Skulde dette gjøre syrerne lykkelige? Disse tilstander blir ikke forandret hverken ved løftene som man leser om i avisene eller de oppslag som man i de siste uker har kunnet se på murene i Damaskus. I dem står det at myndighetene vil gjøre alt for å sikre det

nødvendige av brød og å trygge forsyningen av matvarer. Det er heller ingen ting som blir bedre ved at det blir innført møteforbud slik som det for eks. er blitt gjort i provinsen Aleppo. Slike forholdsregler virker tvert imot like foruroligende som for eks. en erklæring som de Gaulleistgeneralen Catroux kom med i kringkastingen. Han sa at de allierte fra no av ikke vilde innføre noe slags kornlenger til Syria og Libanon, da hamstringen fortsatte på trass av alle myndighetenes advarsler og fordi man dessuten kunde vente en god høst.

Hvor katastrofal ernæringstilstanden i Syria og Libanon er, framgår med særlig stor tydelighet av det brev som premierministeren Ahmad Daouk skrev til presidenten for republikken Libanon da han søkte om å få trekke seg tilbake i slutten av juli. Av denne avskjedsansøking framgår det helt klart at grunnen til at regjeringen trakk seg tilbake var den absolutte håpløshet i ernæringssituasjonen.

Australiere, kommunister og jøder

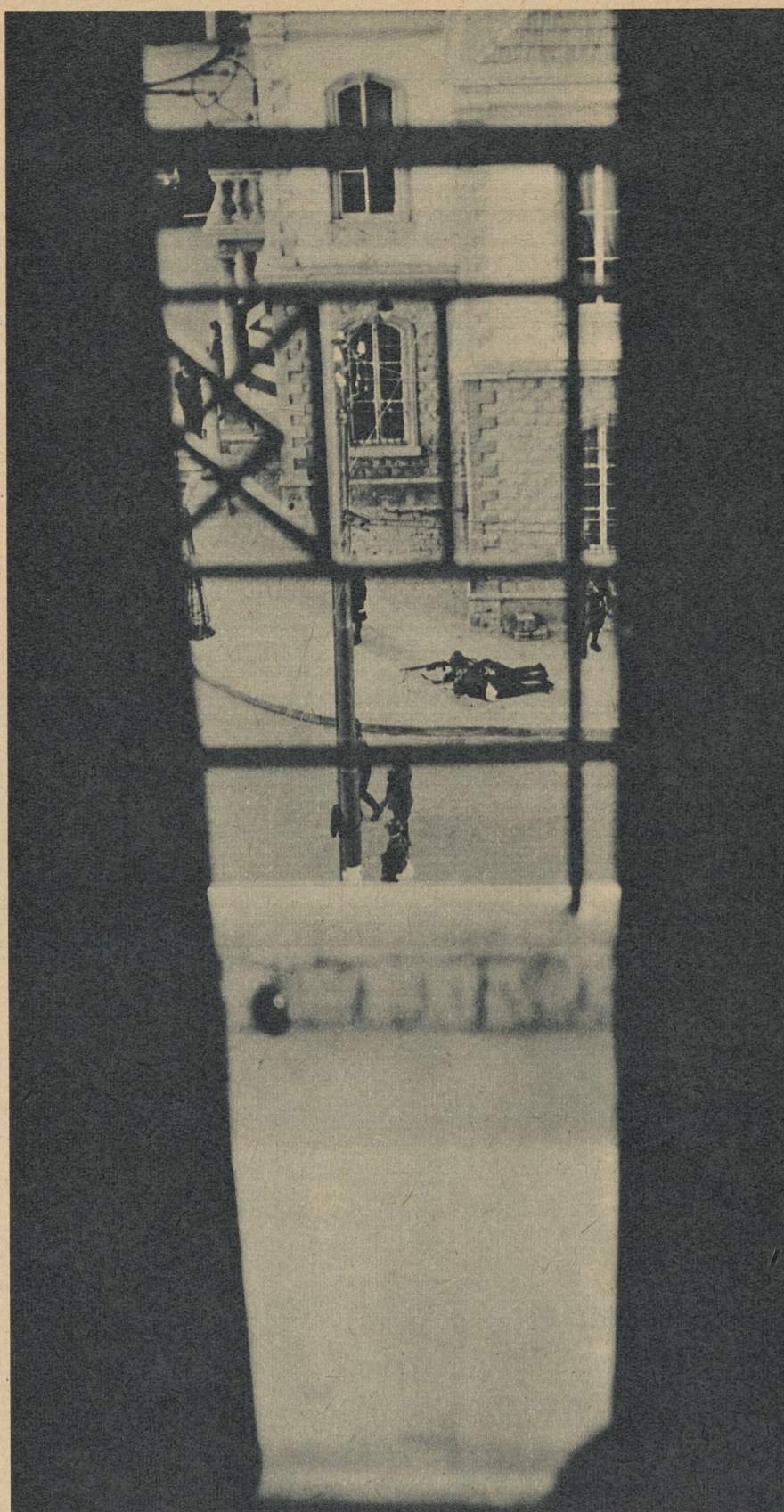
Ved siden av sulten er det en del andre elementer som har rykket inn i i Syria og Libanon er, framgår med lenderne, og de har gitt anledning til berettiget harme blant landets innvånere. Disse elementer er de australske tropper, kommunistene som ble organisert og finansert av Moskva, og jødene.

Australierne oppførte seg så forferdelig i Syria og Libanon, at de britiske besetelsesmyndigheter etter en tid var tvunget til å la dem avløse av indiske og andre tropper.

Kommunistene benytter, etter ordre fra Moskva, den sjangse som det sovjet-kapitalistiske forbund gir, til å gjøre sin innflytelse gjeldende over alt i den nære Orient og således også i Syria og i Libanon. I den seinere tid kommer det kommunistiske blad „Saut el-Schaab“ (Folkets røst) atter ut. De hadde en gang det største opplag av alle syriske aviser, 20 000 eksemplarer, men ble så forbudt. I dag blir denne avis utdelt gratis. Det later til at den, sammen med de andre propagandametoder bolsjevikene benytter, har en del resultater å oppvise. Britene er i den tvangssituasjon at de må finne seg i den propaganda som drives av forbundsfellene i Moskva. De syriske myndigheter våger naturligvis ikke å foreta seg noe mot vennene til sine britiske herrer.

Men den sverm av jøder, som rykket inn fra Palestina sammen med englenderne, virker enno verre enn denne langsomme og uavlatelige økning av de kommunistiske elementers makt. Jødene luktet „great business“, og det hadde de ikke urett i. De har sikret seg en stor del av oppdragene for bygning av veger, flyplasser og andre militære anlegg, som utføres for de britiske besettelsestroppers regning. De bidrar ved sin hamstring, særlig av matvarer og tekstilvarer, i vesentlig grad til at de ting som den brede befolkning trenger til hver dag, har nådd priser som folket ikke kan betale. Ved siden av det er de en stor politisk urofaktor.

Syrerne må se på hvordan disse jødiske elementer forsøker å sette seg fast særlig i Sør-Syria. Den skjebne som England har tiltenkt dette sørsyriske område, er avgjort ved en hemmelig overenskomst mellom Storbritannia og Jewish Agency. Ifølge

En gatekampscene, som Damaskus — Syrias hovedstad — har opplevd år etter år:

den betrakter England Jewish Agency som regjering i en framtidig selvstendig stat. Dette Judea skal være en dominion, og kongen av England skal bli konge av Judea. Det er planlagt å la det rent arabiske område i Sørøst-Palestina komme over til Transjordan. Til gjengjeld skal den jødiske stat få en del av Sør-Syria. De jøder som vandret fra Palestina til Syria etter englendernes innmarsj, arbeider no allerede på å sette seg fast i Sør-Syria for at de på et gitt tidspunkt kan gi seg ut for å være det „overveiende, lenge bosatte jødiske element“ i dette område.

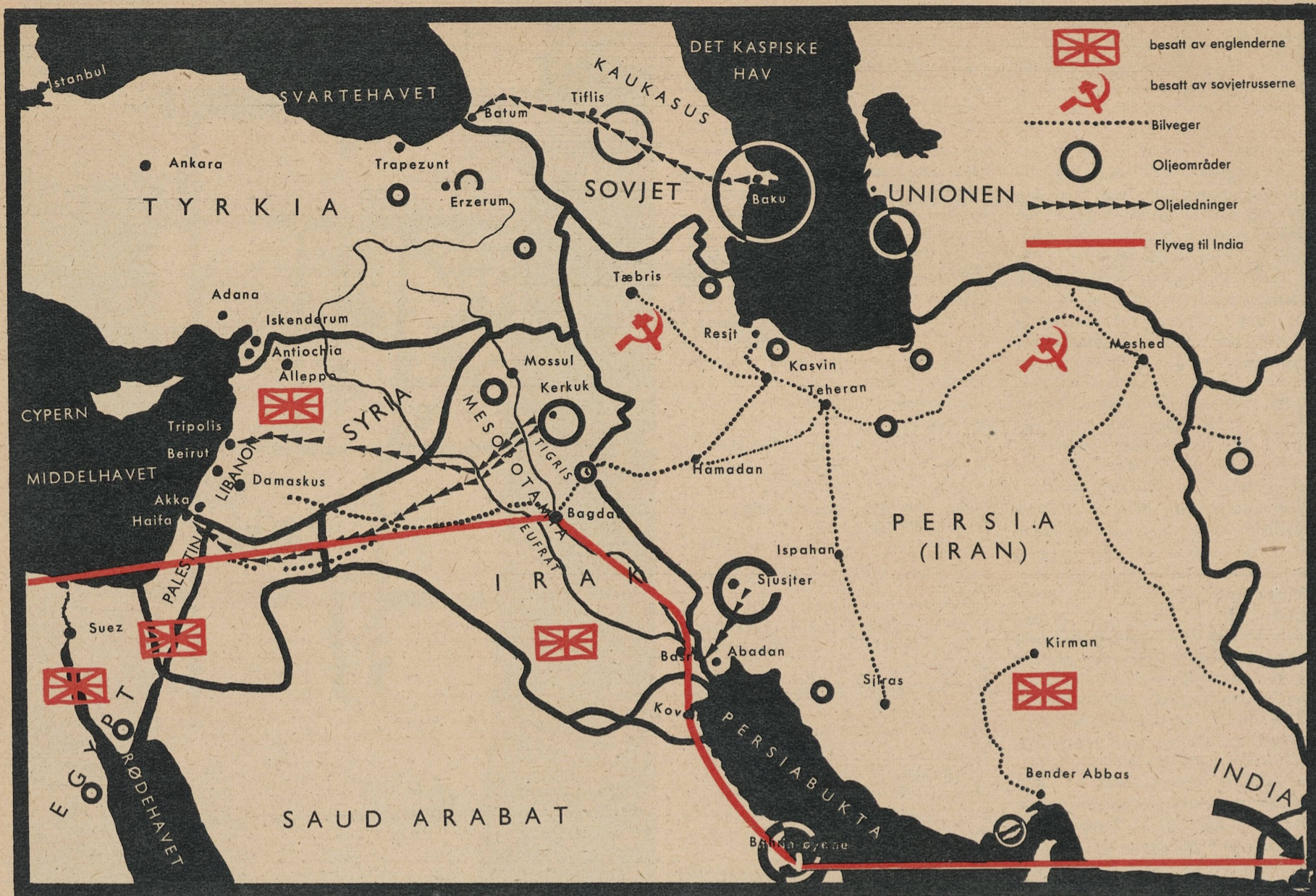
De Gaulle blir bremset

Som man ser har innbyggerne i Syria og Libanon sine sorger og bekymringer i det daglige liv siden landet ble besatt av britene. Og de har heller ikke fått den politiske og nasjonale frihet som gang på gang er blitt lovet dem av eng-

lenderne. Etter at britene marsjerte inn i landet for vel et år siden skulde de Gaulle-franskmannen Catroux så snart som mulig kalle sammen en lovgivende forsamling og sette inn en regjering.

Mandatet skulde bli avløst av en vennskaps- og forbundstraktat med de „Frie franskmenn“. De Gaulle gikk enno lenger i sine løfter enn det man var blitt enige med den franske regjering om i 1936. Englenderne passet dog på at deres franske verktøy ikke lovet for meget til de land som de no selv har besatt. Resultatet var at de Gaulle måtte ta tilbake sine løfter.

Syrerne og libaneserne fikk så en „forfatning“ i september 1941. Denne bestemmer at der i spissen for hver av statene skal stå en president for republikken, og at regjeringen er ansvarlig overfor presidenten og må nyte dennes tillit. Presidenten har veto-rett overfor alle regjeringsbeslutninger. Presidenten blir i sin tur utnevnt av den generaldelegerte for de „Frie franskmenn“.

Et blikk på kartet viser, hvorfor britene har så stor interesse av landene mellom Kaukasus og Egypt. Det gjelder tre ting: olje, forsterkningen av den østlige Suez-kanal-flanke og sikringen av lande- og flyvegen til India

Derfor står Syrias og Libanons uavhengighet bare på papiret, trass i at general Catroux utropte begge stater „uavhengighet“ forrige høst, og trass i at den engelske regjering den gang anerkjente denne uavhengighet. Derimot avviste De Forente Stater i våres an søkningen fra sine allierte, de „Frie franskmenn“, om anerkjennelse av Syrias og Libanons uavhengighet. Og general de Gaulle uttalte under sin orientreise i august-september, altså i disse dager, i Beirut, at Syrias og Libanons uavhengighet de facto vilde bli anerkjent, men at det av hensyn til krigstilstanden ikke var mulig å avholde valg.

Derfor er syrerne også idag bedratt. Naturligvis har de Gaulle og britene all grunn til å frykte frie valg i de områder de har hørtatt. Men de Gaulles reise fra sitt hyggelige hjem i England, som så gjerne blir avbildet i engelske tidsskrifter, til det ubehagelige varme Syria, har åpenbart også hatt andre grunner. Når vi talte om den britiske nervøsiteten i det syriske område, så er nervøsiteten hos de Gaulleistene åpenbart enda større. De Gaulleistene merker no hva det er de har anrettet ved å forråde det gamle, franske innflytelses-område i den nære Orient til englenderne. De ser at britene til stadighet befester sin stilling mer og mer, og hvordan deres egen innflytelse etter hvert nærmer seg nullpunktet.

Fiendtlige forbundsfeller

Åpenbart har de Gaulle ved sitt nåværende opphold i Syria og Libanon villet gjøre et forsøk på å mildne det

sterke spenningsforhold som består mellom hans tilhengere og englenderne, men framfor alt mellom hans befullmektigede, general Catroux og den engelske kommandant, den jødiske general Spears. Englenderne har riktig nok i det ytre latt det tidligere franske forvaltningsapparat bestå. Men de har skapt sine egne parallellinstanser. Det gis for eks. ved siden av det innenlandske politi, et engelsk og et fransk sikkerhetspoliti. Det blir fortalt om tilfelle hvor en anklaget, som etter flere ukers forhør var blitt løslatt av en politimyndighet etterpå er blitt arrestert av en annen politimyndighet og har måtte gjennomgå hele prosedyren på ny.

De Gaulles folk har framfor alt gjort seg umulig hos syrerne på grunn av at det er en mengde korrupte elementer blant dem, og de har allerede gitt anledning til forskjellige offentlige skandaler. Og englenderne skjuler ikke på noen måte sin forakt for de Gaulleismen. Opprinnelig håpet de på en lettvinnt måte å kunne skubbe disse „Frie franskmenn“ til side. Til begynnelsen av året 1942 kunde man tydelig merke at den britiske innflytelse stadig vokste. Da kom det plutselig en forandring. Englenderne anerkjente teoretisk de Gaulleistenes førende rolle i Syria. Årsaken til dette var tydeligvis frykten for at stemningen i Frankrike ikke akkurat vilde bli vennligere, når man hørte hvilket spill England i virkeligheten drev i Syria og Libanon. Men i mellomtiden er den gamle skinnsyke og den gjensidige motvilje mellom de Gaulleistene og englenderne atter trådt hemningsløst fram i dagen. Det merkes

fra toppen av ned til de menige soldater. Fra uker tilbake har man anvist dem hver sine restauranter og kafeer.

Befolkningen i de besatte områder har hverken hilst de Gaulleistene eller englenderne velkommen som befriere. Overallt merker de besettelsesmaktens undertrykkelse, og de håper at deres virkelige befrielse vil komme fra Tyskland. Tyskland har jo aldri anvendt de engelske metoder med tomme politiske løfter. Derfor går håpet i dag i den retning, at de frie arabiske stater fellesskap med Tysklands hjelp skal oppstå i Syria og i Libanon så vel som i de andre arabiske land. General de Gaulle har rettet et ødeleggende slag mot det arbeid som hans franske landsmenn har fortsatt siden Napoleons tider på å virke økonomisk og kulturelt i Syria. Englenderne har hjulpet ham i dette uten å skaffe seg sympati blant befolkningen. De kan ikke regne med aktiv støtte av en eneste en av beboerne i de områder de har besatt, hvis det skulde komme til kamp der.

Men hvorfor besalte England Syria og Libanon?

En behøver bare å kaste et blikk på kartet, så får en straks svaret på dette spørsmålet. Den østlige bredd av Middelhavet strekker seg nordover fra Egypt, forbi Palestina og Transjordanien, som har vært under Englands absolutte militære herredømme siden verdenskrigen, og videre til Libanon og Syria. England trenger denne kysten og områdene bak den for å beskytte Suezkanalens østlige flanke. Men det trenger den også delvis av hensyn til

landevegen og flyvegen til India; og England vilde dessuten sikre seg Haifa, som er det syriske endepunkt for oljeledningen fra Mosul.

Men England håpet også å oppnå noe annet ved å besette Syria. Det oppsto derved plutselig en mer enn 600 kilometer lang grense mellom det tyrkiske område og de områder som var besatt av britene. Denne grense ble ytterligere forlenget da Irak ble besatt. England håpet på dette vis å kunne utøve et trykk på Tyrkia og få tyrkene til å oppgi sin nøytralitet. Dette er ikke lyktes. Riktignok er engelske ingeniører beskjeftiget med utbygging av havnen i Iskenderun ifølge den britisk-tyrsk kredittavtale. Men den langsomhet som preger dette arbeid, viser tydelig at englenderne i mellomtiden har oppgitt håpet om at tyrkene kommer til å kjempe på britisk side.

Syria, Libanon og Palestina er bare en del av de områder mellom Kaukasus og Egypt som englenderne har besatt sommeren 1941. Hvordan ser det no ut i Irak og i Persia?

Dette spørsmål vil „Signal“ gi en beretning om i det kommende nummer.

Korrespondenten forteller: ... Dette er kaptein Franz, batterisjef for en stormkanon-avdeling. Under det siste angrep har en bolsjevik kastet en handgranat på stormkanonen hans. Splintene såret ham i ansiktet. No, like før denne dagens annet stormløp, har han igjen tatt på seg høreneinretningene og strupemikrofonen, gir de forberedende ordre og røyker opp sin sigarett. Slik så jeg ham, da jeg tok fotografiet. Få minutter seinere ruller avdelingen videre...

PK-foto: Krigskorrespondent Hanns Hubmann

De italienske ordensutmerkelse for krigsfortjenster

Ordine Militare di Savoia (Savoias militærorden). Denne orden tildeles officerer, underoffiserer og menige for særlig tapperhet. Ordenen er inndelt i fem klasser: Cavaliere di Gran Croce (Ridder av det store kors): akselband med åttespisset brystkors (bildet i midten og nedenunder). Grande Ufficiale (Det store officerskors): halsorden med åttespisset brystkors (bildet til venstre ovenfor og derunder). Commendatore (Kompturkors): halsorden (ovenfor til høyre). Ufficiale (Officerskors): spennekor med Savoia-våpenet (første til høyre). Cavaliere (Ridderkors): spennekor (annet til høyre). Korset har på forsiden mottoet: „Al Merito Militare“ (For militære for tjenester). Tildelingen

av ordenen er meget sjelden. **Medaglia al Valor Militare (Tapperhets-medaljen).** De virkelige tapperhetshandlinger blir belønnet med gullordenen (nedenunder i midten), og sølvordenen (nedenunder i midten til venstre). Kong Umberto I. erstattet i 1786 *Menzione Onorevole* (Æres-omtale) med tapperhetsmedaljen i bronse (nedenunder til venstre) for fremragende modig handling. **Croce di Guerra (Krigskorset).** Krigskorset tildeles for spesielle krigsdyder (annet til høyre nedenunder). Tapperhetskrigskorset — forskjellig fra det første ved det gamle romerske sverd (gladio) på ordensbandet — ble stiftet i 1922 og tildeles for tapre handlinger, som ikke kunde utmerkes med tapperhetsmedaljen i bronse (første nedenfor til høyre)

Medaglia d'oro

Det som eikelauvet med sverd og diamanter til jernkorsets ridderkors betyr for Tyskland, er Medaglia d'oro for Italia og italienerne.

Tapperhetsmedaljen i gull og sølv ble utdelt for første gang den 26. mars 1833 av kong Carlo Alberto. Den høyeste italienske tapperhetsorden blir tildelt offiserer og mannskaper, hvorved overrekkelsen for det meste følger in memoriam. På baksiden av den gygne medalje blir den tapre manns navn gravert inn: noe enestående i ordenshistorien. Enno en egenart er forbundet med denne orden: når en offiser blir tildelt Medaglia, blir han ikke mer tiltalt med sin tjenestegrad, altså med løytnant, kaptein osv., men bare kalt "Medaglia d'oro X".

Syv prinser av huset Savoia er tildelt Medaglia d'oro. Den første var hertugen av Savoia, Victor Emanuel II., som ble tildelt den etter slaget mot østerrikerne ved Goito i 1848. Videre ble ordenen tildelt prinsen av Carignano, Eugenio Emanuele, hertugen av Genua, Fernando Maria, kong Umberto I, hans bror Amedeo, hertugen av Aosta, Emanuele Filiberto og hans sønn Amedeo Umberto, visekongen av Etiopia, helten fra Amba Alagi, som etter det hardnakkete og heltemodige forsvar av Gondar i denne krigen døde i engelsk fangenskap.

Blant dem som videre er tildelt ordenen, finner vi også tre prøyssiske prinser, Friedrich Karl von Hohenzollern, kronprins Friedrich Wilhelm og den seinere keiser Wilhelm I., som alle fikk Medaglia d'oro den 3. juli 1866 etter slaget ved Königgrätz.

Siden den ble innstiftet, ble ordenen i det hele tildelt 1151 offiserer i den italienske forsvarsmakt. I det etiopiske felttog tildeltes den 181 kjempere: bare 9 av dem er enno i live. I Spania ble den utdelt 153 ganger: 11 av disse ordensbærere lever enno. I Albania ble Medaglia tildelt 3 offiserer og i den nuværende krig er den hittil tildelt 251 offiserer: 33 av dem er enno i live! Etter italiensk skikk kan denne orden imidlertid også tildeles troppeforband. I løpet av 110 år ble Medaglia heftet til 47 regiments faner. 9 forband tildeltes den for annen gang og et regiment sågar for tredje gang. Det 3. bersaglieriregiment, som for tiden er satt inn i øst mot Sovjetunionen, fikk den for annen gang. 4 Alpini-regimenter ved den greske front og en torpedoflyveravdeling ved Middelhavsfronten ble likeledes tildelt ordenen for sin enhet. To levende italienske offiserer, oberstløytnant grev Rossi Passavanti og fregattkaptein grev Luigi Rizzo tildeltes den for annen gang.

Da den italienske kong Victor Emanuel III. etter slaget ved Vittorio ble foreslått for Medaglia, avslo han det og henviste til andre offiserers og soldaters våpendåd. Siden den dagen heter han "soldatkongen".

Inntil denne krigen tildeltes ingen utenlending — bortsett fra de tre hohenzollerprinsene — denne Italias høyeste tapperhetsorden. No ble den tildelt de tyske flyvere kaptein Müncheberg og premierløytnant Marseille.

fro.

Under vegg: „Frie som guder rir vi over hviteskymarker...“ skriver krigskorrespondent. løytnant Wundshammer, forfatteren av denne beretning, under skildringen av et av de utallige tokter av de tyske stupkampflyavdelinger mot Stalingrad. Gjennom uker har han fløyet med under aksjoner hvor festningsøyene i kjempebyen ble bombet moden for storm.

Over målet. Stupkampflyene løser seg ut fra hverandre og begynner å stupe. Dernede skinner Volgas vannflate. Manser tydelig strømmen ved stranden. No hylar sirenene opp.

Stuka stuper ned mot Stalingrad

Kampen om Stalingrad vil innta en særplass i krigshistorien. Riktignok savner den glansen av overraskende, dristige operasjoner som f. eks. under felttogene i Polen og Norge, den mangler Eben Emael-kupets enestående friskhet, den begeistrende kraft ved gjennombruddet gjennom Maginot-linjen eller den stålharde storhet ved stormen på Sevastopol. Til gjengjeld gir den de reneste laurbær til de menn, som gjør sin plikt, selv om det var i helvedet. Der-som man søker etter sammenlikninger, dukker navnet Verdun ut av minnenes skygge. Man forkaster denne sammenlikning på alle punkter, unntagen for ett: angripernes heltemot. Her følger i ord og bilder en beretning fra slaget om Stalingrad, i hvilken forfatteren, krigskorrespondent løytnant Benno Wundshammer, gir et utsnitt av kampen om denne by

Der nede ligger Stalingrad. Flyene er midt i stupet. Bolsjevikene sitter sterkt barrikaderte i industri- og baneanleggene, i høybyggene og beboelseshusene. Den susende farten nedover begynner å gjøre bildet uklart. Kameraet får nettopp tak i et forbigående fly. I det sitter sveitkapteinen, ridderkorsinnehaver, kaptein Møbus, som har hevdet seg i mange kamper

Et annet bilde: Fra flyet, som går til værns igjen etter et nedkast, går blikket over en jernbanestasjon. Et alvorlig rammet godstog brenner som så mange andre, som sperrer sporene med sine vrak. Over dem ser man lysere skyer stige opp fra et stort bygningskompleks. Ovenfor til høyre, tett ved Volgas bredd dekkes utsynet av skyer etter bombeeksplosjonene

Den fjerde aksjon idag. Mot Stalingrad naturligvis! Kommodoren leder sine sveiter, og jeg er hans maskingeværskytter. Over Don begynner vi å stige. Et blikk på kosakkflodens sandete vindinger, så velter skodden fram foran bildet. Enno en åpning i skyene. Der nede ligger Kalatsj, et bruhode som der ble kjempet hardt om for få uker siden. Vi drar gjennom det sydende vaskekjøkkenet, til tåken letter. En svømmetur i flytende lys, til vi har nådd overkanten av tåke-dekket. Som dykkere fra dypet kommer flyene ut av den grå suppen. Varmt, lysende blått hvelver seg over oss i en umåtelig bue. Skarpe og nesten overtydelige, som om man så dem gjennom slepne kvartslinser, drar flyene gjennom den klare flom av lys. Vi

rir som unge guder over snøhvite sky-marker.

Først foran Volga støter vi gjennom. En brummende elevator ned gjennom et uformelig grått. Og så ser vi jorden igjen! Den ligger i demrende skygge. Bare her og der kaster solen spisse lyslanser ned i dypet, maler vandrende flekker på den gule løssjorden, små innsjøer lyser opp som lynende diamanter. Blålig damp svever over avgrunnen. "Pass opp for jagerfly!", lyder det i mikrofonen. Hvor vakre disse skytårnene er, hvert øyeblikk kan de fiendtlige skarene bryte fram av dem! Flykjedene sprer seg ut fra hverandre og slynger seg østover, idet de stiger og faller uavlatelig. Til Stalingrad!

"Luftvern under oss!" Der skyter de sorte dødsblomstene opp fra Stalingrads

flak. Batteriene deres står på den lyse sandøya hvor Volga deler seg i to. Selve byen ligger på den vestlige bredden. En lang orm på over 35 kilometer. En djevelens orm! Gatene er snorrette som på et sjakkbrett. Industribedrifter og bunkeranlegg midt inni beboelseskvarterene! Vi suser gjennom røyk og damp, som stiger opp i brede striper fra de brennende husblokker.

Stup!

Vi trykker til. Mellom de mørke flakskyer blander der seg vennligsmilende, hvite røykdotter: mellomstort flak! Enno dypere! Flyet vårt har en respektabel fart. Jorden dreier seg der nede i den flammende avgrunnen.

"Gjør klar!", roper kommodoren, og så begynner der en langsomt voksende hyling og jamring og hvining, som blir stadig skarpere og til slutt overdøyver alle andre lyder, ja enhver annen følelse: sirenene er sjaltet inn! Jeg klamrer meg fast.

Jeg føler stupet nesten som en lettelse. Først synes man å sveve som en tapt luftballong, man griper etter feste i det tomme rom. Legemet verner seg imidlertid hurtig til fallet, og jeg snur meg nedover for å se målet. Husblokkene synes å fly mot oss! Det hurtige fallet visker ut konturene til alt bare er en utvasket gulaktig fargeklatt med dansende ildgnister.

Idet brutale øyeblikk da stupet slutter, kaster jeg et blikk over flyets haleparti som raker steilt til himmels, og ser kameratene som stuper ned fra

Angrep i lav høyde. Krigskorrespondenten skriver til dette bilde: „Ved høyre sidevegg til den store fabrikkbygningen foran oss har vi oppdaget en flokk mennesker. Flyet vårt setter kurs mot dem, og mens vi flyr mot dem, oppdager vi en større gruppe rødegardister som har søkt dekning bak bygningens hjørne

(se sirkelen), for den brede gaten tvers gjennom bildet beherskes allerede av tyske støttroppers maskingeværer (se pilen). Et sekund etter smeller våre maskingeværer mot den brun-gule flokken. Således blir det ene huskvarter etter det andre renset, kjølig beregnende og systematisk og byen skritt for skritt besatt . . .“

skyene! . . . Vi har en svimlende fart. Som en åndevisjon ser jeg kompakte høybygg, ut fra endeløse vindusrekker hvisler brannene! Røyken fra bombene våre vokser opp som en skog av kjempebregner. Vi suser vekk med veldig fart.

Kommodoren iakttar sine sveiters angrep. Fallende punkter over et stor-slått fyrverkeri! Der blaffer der opp en blåhvit flamme, det ser ut som når en magnesiumsbombe brennes av eller som et glitrende buelys. Et diabolisk flammetegn på ødeleggelsen! Ved elva er det allerede blitt mørkt. Der blinker plutselig en skarp gnist på Volgas matt-blinkende vann! Og så vokser der en flammende kjempebukett av rød og gul ild opp i den blå demring og står i sekunder som en prektig pokal av sinobler og gull over den brennende

by! Stalingrads brannfakkell Den blekner langsomt og nølende, og tunge svarte røykskyer driver over elva.

„Min eskadre!“

Vi lander igjen som første fly, og idet vi med tunge bein gjør de første skritt, rekker commodoren meg en sigarett. — Solen synker i vest i en eventyrlig glød. Over slettene flimrer der fiolett lysstøv. Den voksende månen står allerede klar i sør. Mellom den synkende sol og den sølv-blinkende månesigd lager sveitene svinger og svever ned ad en forgrenet himmelstige. Vinden er dødd hen, og steppen ligger som bedøvet. Motorene summer bløtt og fløyelsaktig. Da legger commodoren hånden på skulderen min og sier: „Min eskadre!“

Over takene

„Hva, De flyr med kaptein K.? Ja, da må De holde Dem fast! Han er nemlig en sinnsvak lavflyver og har, som hans telegrafist hardnakket påstår, allerede mer enn en gang feiet Stalingrads gater med luftstrømmen fra møllen sin! . . .“ Med disse ord sa kameratene farvel til meg.

Vi flyr. Kapteinen synger stille fram for seg i flytelefonen. Noe om et verdenstak hvor der angivelig skal befinne seg et storkerede. Nå, gjerne for meg! Motoren summer ensformig og nesten søvndyssende. Vi har klart utsyn. En sterk vind har feid jorden ren, og på ryggen av den suser forrevne hærer av skyer sørøstover.

Alt går så hurtig! Atter dreier byen seg under oss! Flakbatteriene er tause. Idagmorges stoppet vi kjeften på det

skyterase flak med bomber. Vi går uhindret i stup. Hyl og dur, flyet skjelver, hele kroppen skjelver. Enno dypere, enno nærmere målet . . . og ned i de drivende skitne røyklappene! Røyken driver forbi kabinen. Jeg ser plutselig Volgas bredd. Trelektere og prammer! Rødgledende bjelker og fresende flammer! En mørk røykvegg, i kantene av den et spøkelsesaktig lyst skjær! En kløft flyr forbi! Var ikke det feltstillinger? Halvt skjult av en sammenfallende teglsteinsmur? Hvor det stinker! Der brenner det gummi! Vi går til værs for annen gang. Denne gang bare et lite stup og bløt oppretting. Jeg ser halepartiet foran hvit tåke, som der kryper ut en svart røyksoop av. Hva er det for noe? Aha. Flaket har fått igjen målet! Kapteinen styrer oss ut.

Stuka stuper ned mot Stalingrad

Maskingeværet taler

Til venstre for oss Stalingrad. Der ligger fiskehermetikkfabrikken, som der allerede har vært kjempet om i dagevis. Den står i flammer! Tunge røykpølser velter ut av anleggene, og på deres flagrende flanker sitrer gjenskinnet fra eksploderende bomber. Høyt over ser jeg en Ju 87 gli videre etter stupet, mens den svære bomben faller med økende hastighet. Der er kjempekorpsiloen! Vi vet at bolsjevikene laget kampstillinger for tunge infanterivåpen i dens tykke murer og forvandlet den høye kjempeblokken til en festning.

Under oss telegrafstolper! Forbi dem! Vi hopper over en dyp kløft hvor det skinner i de tynne jernbanesporene, og uten at jeg riktig har forstått det,

gjør flyet en steil kurve, mens jeg stirrer over vingespissen ned i dypet. En jernbanestasjon brenner! Et edderkoppnett av spor, fullt av tog, lokomotiver, tankvogner og avlastede varer. Skrå røyksøyler. Svart røyk fra oljen og hvite røykskyer fra varene. Over røyksvertede lokomotivskur danser der et glødende gnistregn. Vi er like over flammetungene idet kapteinens maskingeværer plaffer løs. Hva har han oppdaget? Jeg ser bare hustakene som farer forbi! Mitt spørrende brøl kan jeg selv ikke forstå. Videre! På et gatehjørne spres en sovjetrussisk infanteritropp som avner for vinden! Videre!

Endelig er vi over våre egne linjer. Lyssignalene freser. Forut hager, daler, jordbrune hytter, en solsikkeåker og friland. Plutselig foran oss stikkende

firedobbelt lys: et svært tysk flakbatteri, som i hurtig rekkefølge jager sine grupper mot bunkermål. Vi flyr yestover, hvor de gule støvskyene over de tyske frammarsjveger driver bort i vinden.

Nattlig alarm

I bunkeren vår. Et firkantet jordhull. Fire meter i kvadrat. Dekket over med bjelker og forsynt med alt det

I laveste høyde over omkjempede ruiner. Stupkampflyene, som ofte går ned i 80, 50 meters, og enno lavere høyde og nesten feier gjennom gatene, skyter fra alle rør. I kabinen merker man ofte varmen fra brannene, og av lukten kan man konstatere hva som brenner. Her f. eks. lukter det gummi

man trenger under slike forhold. Der er det et ovnshjørne med kamin. Der er det senger med madrasser, bolstre og ulltepper. Vi har telefon, elektrisk lys og et radioapparat. På ovnen surrer endog en and. På veggene henger der våpen, uniformer og redskaper. På de frie veggflatene er der klebet opp gamle kart.

Komisk! Her sitter vi no! Fire mennesker fra helt forskjellige kreiser! Mellom leirjord, gamle jernrør og plankebrett sitter vi og stirrer på en and, som har forvillet seg til oss! Den verdige familiefar Moser, som har en mengde hus i Berlin, plukker sammen jerndele, sleper bannende og stønende på stålrør og setter med håpløst skitne hender opp en ovn! 'Aki'

ligger på utslitte madrasser og tenker på at han engang var jurist i internasjonal handelsrett. Og jeg stirrer ned i bordplaten og grubler over de umuligste . . . Stille! Jeg hører et "luftsvin"!

Vi lytter.

Jo virkelig, det går løs igjen!

Det brummer en motor derute, og flakilden smeller løs. Ut!! Fullmåne. Blekt, kaldt lys. I øst svinger en lys-

← **Etter en dagsinnsats.** Den tyske linje krysses på tilbakevegen. Flyet går lavere. Der flyves over et svært tysk luftvernslutværbatteri, som direkte beskytter fiendtlige bunkere. Teltene er omgitt med beskyttende murer og splintsikre graver mot fiendtlige bombe- og lavflyvende flys angrep

Nådeløs kamp

Stalingrad morgen, middag og aften! Og slik har det vært gjennom uker! Motstanderen forsvarer seg fanatisk, og vi angriper enno mer fanatisk. "Den latterlige øllandsbyen må man da kunne få has på!", skjønner kommandøren og smeller igjen døren til kabinen sin. Ny start! Vi flyr over flak, slås med jagerfly, står tidlig opp og går seint til køys. "Jernhard, seig og forrykt!" . . . er kampfropet vårt.

Der er Volga! Der flakøya! Solen bader seg i elva. Stup gjennom flaksperringene! Ned i et ildhav! Bomber faller, bomber rammer, bomber eksploderer! Nede på elva driver der et brennende oljeskip.

Der ligger stasjon og jernbane! Grå jernjordivler ligger ved siden av sand-

seg meter for meter inn i Stalingrad.

De kommer ikke ut av hullene sine! Vi må gjøre kål på dem enkeltvis med gevær, handgranat og spade!"

Så flyr vi videre! Dag etter dag. Aksjon etter aksjon. Vi gleder oss når der gis en avveksling som for eksempel idag: vi har tatt inn brannbomber. Idet vi drar bort, flimrer det fra ruinene som på en kirkegård alle sjelers dag. Tusener av lys! . . . Vi vil ta deg, Stalingrad! Hittil har vi tatt alt!

Heimover. Til Don og over den. I det skrå lyset fra den lave solen pranger steppen med fiolette og røde farger.

ENDE

bombe med oransjefarget skinn. Det flammer opp, et dumpt drønn: bombeeksplosjoner! Flak' et spyttende glødende stjerner. Lyskastere feier henover Melkevegen. Der er det! Et lysende møll i lyspolyppens fangarmer! Lyse punkter løser seg ut fra flyet. Fallskjermer! Alarm!!

I løpet av sekunder er plassen blitt levende. Ordre skingrer gjennom natten. Det klirrer av våpen og sterke støttropper marsjerer avsted.

Uten pause høres brummingen fra flyene. Og så brenner den knusktørre eikeskogen med mørkerøde flammer.

Langt på natten kommer mennene tilbake. 28 fallskjermjegere ble uskadeliggjort etter en kortvarig kamp og tatt til fange.

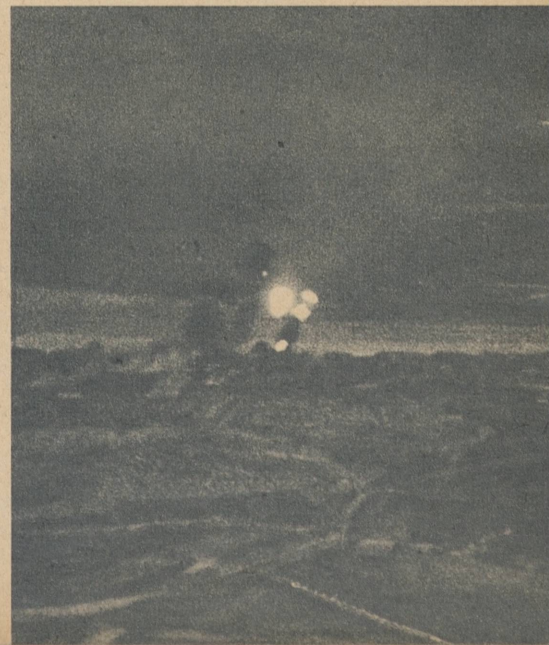
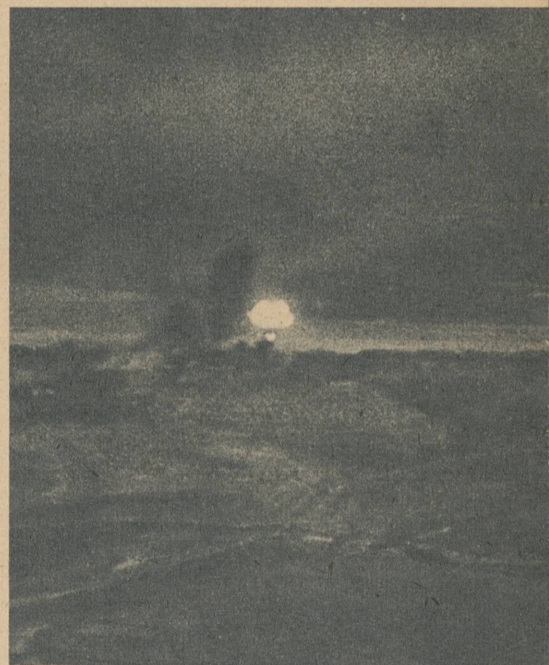
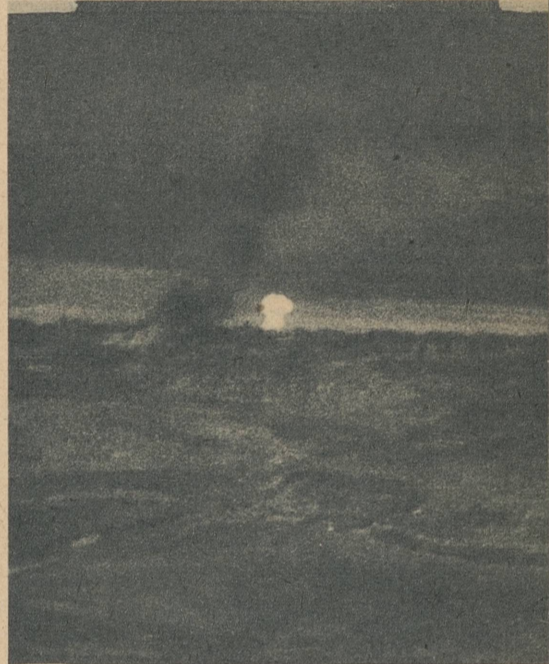
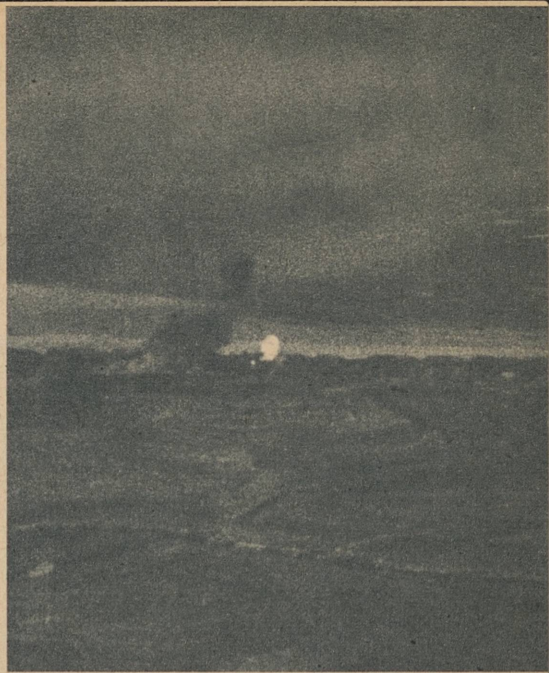
fargete groper: sovjetpanservogner. Vi kretser rundt i et blekt lys. Under oss ligger vegene. Trafikken stopper opp. Her! Hele dalen står full av innbygde fiendtlige batterier! Så bærer det nedover. Sirenene hylar. Leirgule kjempesopper skyter til værs fra det ensformige grågrønne. Svinger og stiger. Nytt angrep! Et tett nett av blålige røyktråder griper etter oss, famler seg lumskt nærmere. Vi skyter tilbake med skinnende lysspor.

Vi flyr videre

Sårede, som vender tilbake, forteller. Hver stein er en dekning, hvert hus en festning. Er det ødelagt av bomber, da blir ruinene besatt igjen i løpet av natten. Soldaten på marken kjemper

Et bilde av Stalingrad ved natt. De kalkartige terninger av store brennende husblokker lyser spøkelsesaktig fram av demringens fiolette halvmørke

→ **Fire bilder av en treffer.** Stalingrad ligger allerede nesten i mørke. Noen fly kaster sine siste bomber ned over havneanleggene ved Volgas bredd. Plutselig lyser der opp et klart ildskjær over elva (ovenfor), en kjempeskjær av flammer vokser opp mot kveldshimlen og bryter så sammen under en tung, mektig røyksky (bildet til høyre). En fett damp legger seg over elva. Et bensinlager er truffet

1 Hva er det i veien med pansertoget der forut? spør pionérene seg. Toget står uhyggelig stille på linjen

2 Da kommer det en sovjetrussisk infanterist ravende mot oss. Han synes ikke å tenke på motstand, men kaster heller ikke geværet fra seg og løfter heller ikke armene. Da han står foran oss, ser vi: han er fullstendig drukken

Tilintetgjør pansertoget

Panserpionérer oppfyller et usedvanlig oppdrag

5 ... og no blir med overlegg en fem-kiloladning brakt inn i vognen, som er fullstabelt med ammunisjon. Ruinene av denne vognen vil blokere toget i retning av fienden

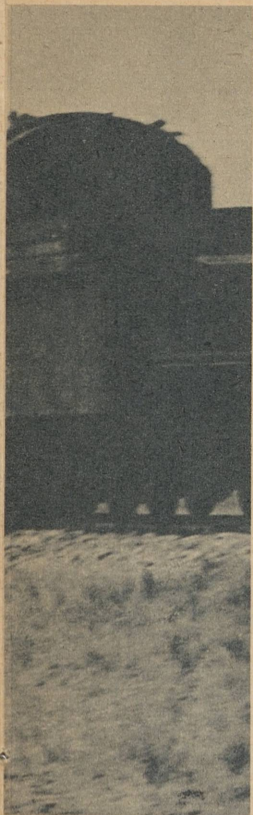
Afteenen før kom pansertoget rullende. Sovjetrusserne ante ikke at den tyske panserfortropp i rask framrykning allerede hadde nådd denne jernbanelinje og trodde no å kunne kjøre inn på stedets stasjon. Tyske panserkanoner hadde fått dem til å trekke seg tilbake hurtigst mulig. No, om morgenen den følgende dag, så vi toget stå på linjen i vår venstre flanke. Der, hvor vår panserkile hadde trengt de sovjetrussiske infanterister tilbake. Pansertoget må tilintetgjøres! Pionérer får oppdraget og går fram i ly av tyske panservogner.

6 Luntten brenner i åtte sekunder. Sprengkommandoen styrter bort til den beskyttende panservogn. „Full dekning“, roper løytnanten, enno et par øyeblikk fulle av lydles spenning, opphissende som de sekunder, da viltet dukker opp foran jegeren og langsomt kommer inn i skytefeltet...

7 ... da braker allerede eksplosjonen, tre- og stålsplinter svirrer gjennom luften og enno lenge hører man knallet av ammunisjonen, som går i luften. De to lokomotivene blir uskadt. De vil snart trekke forsynings- og ammunisjonstog i den tyske forsterkningsstasjonen

PK-fotos: Krigskorrespondent Rühle

3 Pionérene forundrer seg ikke lenge. Spreng — og så tilbake til panserfortroppen, før motstanden kommer, det er no det viktigste! De løper bort til den vognen, som den berusete bolsjevik har forlatt og finner . . .

4 . . . svar på mange av de siste minutters spørsmål. Ja, toget må være forlatt, for her glimter snoren til en stor sprengladning, tent av den drukne bolsjevik. Pionérløytnanten river av lunten . . .

KAMP OM LIBYA

Av generalmajor Theiss

Det er det tyske panservåpens fortjeneste at felttoget mot Polen ble avgjort i løpet av 18 dager. Etter en seierrik avslutning på felttoget i vest, erklærte der Führer: det tyske panservåpen har i denne krigen skrevet seg inn i verdenshistorien. Det absolutte vektige i denne uttalelse har det tyske panservåpen bevist ved sine kamper og seire i Nord-Afrika. For mer enn 2000 år siden rotet panserkampvognens klassiske forfedre, greske og kartagiske feltherrers krigsefanter, opp den evige ørkens sand. No skrev de tyske panservogner her nok et stykke verdenshistorie, som selv i denne krigen — som er så rik på seire — alltid vil innta en fremragende plass

Englands strategiske plan

Etter nederlaget i Frankrike befant England seg i en vanskelig stilling. Det hadde ikke lenger noen forbunds-felle og så seg ved Italias inntreden i krigen alvorlig truet på sin øy og likeledes i sin kolonialbesittelse. Den nye fiende sto foran Egypts porter.

Men denne trusel var ikke den eneste grunn som tvang England til å gjøre Libyas eller så verdiløse ørkener til krigsskueplass. England vilde jo også vinne denne krig ved utsulting akkurat som den første verdenskrig. Men no hadde aksemaktene ødelagt og besatt de bolverk, som lå om deres grenser. Vilde derfor England blokere aksemaktene, så kunde dette bare skje ved Europas grenser. Det var igjen bare mulig med Sovjetstaten som forbunds-felle. At England allerede på dette tidspunkt hadde sluttet et forbund med bolsjevikene og allerede satte inn denne makt som aktiva, kan vi i dag tydelig se av at det i sin tielsenelatende, håpløse stilling sommeren 1940 tilbakeviste der Führers utstrakte hand. Med Sovjetstatens og Balkans hjelp skulde altså det øvrige Europa blokeres. Til sjøs skulde denne blokade strekke seg fra Nordkapp til Gibraltar.

Planen var storslagen. Ved besetelsen av Nord-Afrika skulde sjøherredømmet i Middelhavet forsterkes for England i en utstrekning, som vilde ha vært meget vanskelig for Italia å bære. England regnet i det minste med å kunne berøve Italia enhver slagkraft ved denne trusel. Fra denne stilling vilde så England gå til angrep. Naturligvis ikke engenderne selv. Men på samme måte som det etter tur hadde hisset Polen, Norge, Nederland, Belgia og Frankrike inn i krigen og ofret dem, skulde no Europas sørøstlige hjørne stå for tur. På Balkan antente det en ny brannfakkell, og ved erobringen av Libya skulde krigsskueplassen utvides betydelig. Her i Middelhavsområdet og på Balkan skulde sterke deler av aksemaktenes stridskrefter bindes og slites ut. Og denne ødeleggende krig skulde vedvare inntil Sovjetstaten hadde fullført sine rustninger for så å falle Tyskland i ryggen.

Den 13. september 1940 overskred italienerne den egyptiske grense. Den 15. september ble Sollum stormet under innsats av sterke krefter og i harde kamper, og bare én dag seinere falt også Sidi el Barani, som ligger 100 km fra grensen. I denne stilling traff italienske stridskrefter forberedelsene til fortsettelsen av angrepet og slo den 24. oktober tilbake et sterkere britisk framstøt.

I begynnelsen av desember var general Wavell ferdig med forberedelsene til en stort anlagt offensiv. Den 8. desember 1940 gikk han no til angrep med det store mål: erobringen av Libya.

Denne offensiv førte riktignok ikke

til det planlagte mål, men hadde dog et betydelig resultat. Dette var det første heldige resultat for de britiske våpen og er også forblitt det eneste. Det er derfor ikke noe under at det ble overdrevet på alle måter og førte til uberettigete forhåpninger. Fullstendig uten grunn og fortjeneste. For Italia måtte oppta denne ulike kamp under de vanskeligste betingelser. Britenes store tallmessige overlegenhet ble enno øket i betydelig grad ved den omstendighet at italienerne på det tidspunkt ikke kunde sette opp noe velegnet forsvar mot det sterke britiske panservåpen. Men nettopp i disse vidstrakte rom gjør hurtige og vektige tropper utslaget. Erindrer man seg at England dengang hadde luftoverlegenheten i dette område og likeledes enno behersket det for disse kamper livsviktige Middelhav, så framgår den vanskelige stilling i hvilken Tysklands forbunds-felle dengang befant seg, klart og tydelig.

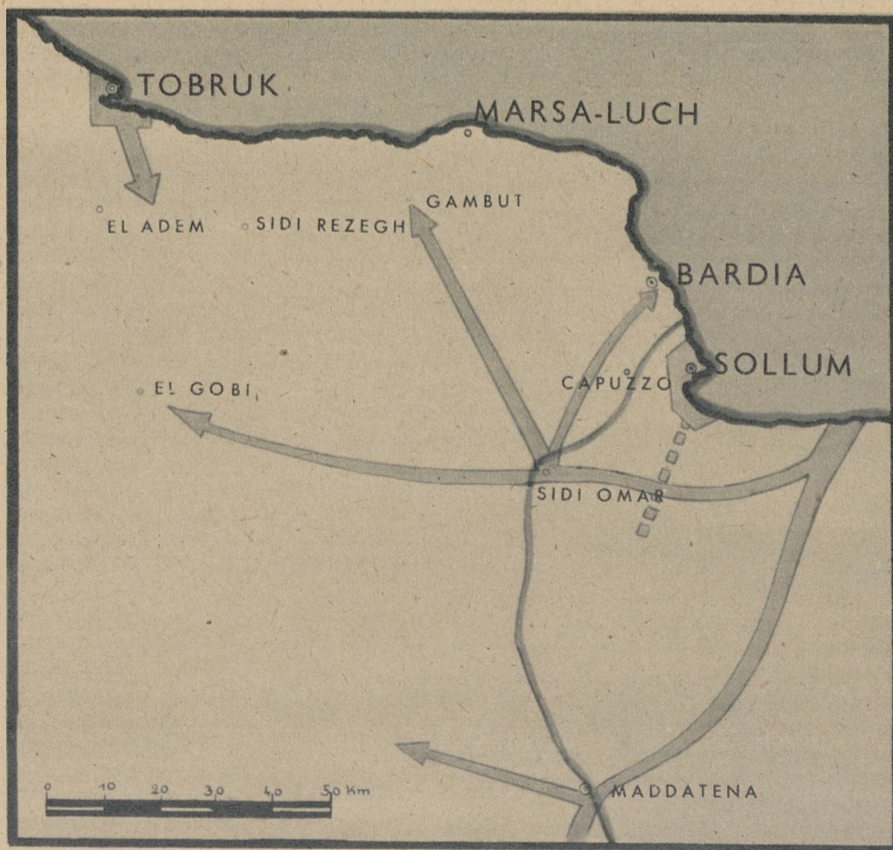
Italienerne kjempet med en utholdenhet og innbitthet, som først tiden etter denne krigen kan vurderes riktig. Således vil f. eks. det femogtyve dagers forsvar av Bardia for alltid være et spesielt ærefullt blad i den italienske hærs historie. Bare under harde kamper vant britene skritt for skritt jord og nådde først etter tre måneder til østkanten av den store Syrte. Og ikke ett skritt videre. Mot den britiske agitasjons påstander om at det her var blitt utspilt en lynoffensiv, som stilte alle liknende operasjoner hittil fra den tyske forsvarsmakts side i

skyggen, kan man bare saklig fastlå at denne lynoffensiv beveget seg framover med en gjennomsnittshastighet av 6 km, og derfor kan sammenliknes med et snegletempo. Men det vilde ikke fienden innrømme. Han nyttet denne „seier over alle seire“ under slagordet „smør eller Bengasi“ til å overvinne indre ernæringsvanskeligheter. Churchill telegraferte til Wavell bibelstedet: „Bank på så skal det lukkes opp for eder“ og andro om sin utnevnelse til viscount of Bengasi. Det kom ikke så langt.

Rommel

Allerede i slutten av mars gikk enkelte tyske speidervogner mot britene ved den store Syrte. General Rommel var landet i Afrika med de første deler av sine panserdivisjoner. Forenet med italienske tropper inntok han den 24. mars El Agheila og forberedte så øst herfor hint minneverdige seierstog, som skulde sette hele verden i forbauselse.

Den 2. april inntok han Agedabia, den 4. erobret han Bengasi tilbake. Den 8. falt egentlig allerede avgjørelsen med inntakelsen av Mechili og Derna. Den 11. sto Rommel foran Tobruk, inntok den 12. Bardia og sto allerede den 13. april i Sollum på den annen side av den egyptiske grense. På knapt 12 dager var dette under hendt, alle britenes oppnådde resultater frarevet dem igjen og den opprinnelige stilling gjenopprettet. Rommel gjennomførte dette seierstog uten sidestykke med en gjennomsnittshastighet av 42 km.

Hva sa britene til det? Som alltid vilde de tilskrive også dette nederlag den tallmessige tyske overlegenhet, men kom seg ikke riktig til det, for tilstedeværelsen av overlegne tyske krefter vilde ha satt deres stolteste påstand om beherskelsen av Middelhavet i et egenartet lys. Denne påstand slo heller ikke til. Bare i Tobruk innesluttet Rommel fiendtlige krefter, som var de krefter der sto ham til rådighet, tallmessig overlegne. Derfor kunde man plutselig fra England høre at denne krigsskueplass var fullstendig betydningsløs og at krigens avgjørelse vilde falle på Balkan.

Mechili

Vi må ikke la disse begivenheter passere revy uten å framheve dagen ved Mechili, den 8. april. General Rommel var med hurtige styrker inntruffet vest for Mechili seint på ettermiddagen. Da fortroppen av en panseravdeling inntraff, var det allerede for seint å fortsette angrepet den selvsamme dag. Man kan neppe forestille seg hvilke store fordringer slike hurtige operasjoner stiller til mennene og materiellet. Denne avdeling hadde således en marsj på 320 km gjennom en steinørken bak seg. Den har tilbakelagt denne marsjen i heftige sandstormer. Steinørken og sandstormer, terreng og klima er fullstendig nytt for dem. Fra Europa hadde de fått med noen gode råd. At nykomlingen er ugunstig stilt likeoverfor den erfarne ørkenkjemper, trenger vel ikke å betones. Britene hadde satt sin lit nettopp til denne omstendighet. De sa at de vilde glede seg over å treffe sammen med tyske panservogner i denne ørken, da de hadde flere hundre års erfaring i denne spesielle art kamp og derfor alltid måtte være de uerfarne tyskere overlegne. Og ganske riktig hadde denne avdeling mange tekniske uhell på grunn av den vanskelige jordbunn og sandstormen. Da den også samtidig hadde stilt store deler mot Bengasi, er det vel forklarlig at det først bare var åtte panservogner rede til innsats.

Disse åtte panservogner sto altså om morgenen den 8. april rede til angrep. Et britisk angrep fra ørkenfortet åpnet kampen. Det ble slått tilbake. Og no besluttet kommandanten for denne avdeling, som enno ikke hadde fått noen ordre til angrep, men som kjente general Rommels hensikt, til å angripe den overlegne fiende med sin lille flokk. Det er ånden i den tyske forsvarsmakt. Den har enno ikke spurt hvor sterk motstanderen er. Som på ekserserplassen på sitt mærkiske heimsted rykker de brandenburgske panservogner fram. De overvinne en pansergrav like overfor fienden, som er rede til motstand, de trenger fram til ørkenfortet og omringer det. Så trenger en panservogn inn i fortet, og kort tid etter vaier Det tyske rikes krigsflagg fra tårnet. Flere britiske generaler og over 2000 mann kapitulerer og gir vegen til videre frammarsj fri. Det er major Bolbrinkers og hans åtte panservogners store dåd.

Sollum

No står de tyske og italienske tropper igjen ved den egyptiske grense.

Fortsettes side 23

Den engelske innkretsingsplan. I november 1941 var 750 000 briter trådt an med tallrike panservogner for å tnnkretse og tilintetgjøre den tysk-italienske panserarmé i Libya. Skissen viser den britiske armés støtretning. Denne beretning forteller hvordan aksetroppene gikk i mot den mer enn tifoldige fiendtlige overmakt, dro seg ut av den truende omringning og tilintetgjorde den engelske plan

Panservogner på steppen

Til fargefotoene på denne
og de følgende sider

Et eller annet sted på Kaukasias vidstrakte slette har panserfortroppen gjort holdt. Oppklaringsflyveren sender pr. radio sin melding om fiendens stilling. (Bildet til høyre.) Straks ruller panservognene fram mot fienden, som er godt kamuflert i det høye steppegresset. Da man hvert øyeblikk kan vente overraskende berøring med fienden, går pansergrenaderene med framover og holder seg godt dekket mot sovjetrussernes forsvarsild. Granatnedslag har delvis satt det tørre steppegresset i brann. (Det dobbeltsidige bilde.) Panservogn 633 støter snart på en sovjetrussisk antitankkanon og gjør den kampudyktig. Mens pansergrenaderene tar resten av besetningen til fange, dreier panservognen allerede over til venstre, mot en ny motstander

PK-fotos;

Krigskorrespondent Artur Grimm

633

KAMP OM LIBYA

Fortsatt fra side 18

Et bredt område må sikres med tropper, hvis antall etter europeisk målestokk ikke på noen måte var tilstrekkelig. General Rommel må derfor finne en ny kampart, som tilsvarer hans spesielle stilling. Det gjør han. Ved siden av Sollum og ruinhaugen av det tidligere fort Capuzzo oppstår det langs grensen en rekke egenartete støttepunkter. Bak dem er det stilt opp hurtige styrker for å møte fienden virksomt, hvor han enn kommer. Hertil kommer også at i ryggen på denne oppstilling befinner den av fienden sterkt befestete festning Tobruk seg. Det er altså ikke noen lett oppgave, som her må løses. Men den blir løst.

General Wavell kan ikke komme over tapet av Cyrenaika. Han renner atter og atter mot fronten ved grensen. Allerede den 15. mai angriper han med sterkt overlegne styrker. Det lykkes ham å komme igjennom de enkelte støttepunkter. Da får han plutselig høre at tyske panservogner befinner seg langt bak hans rygg.

Hurtigst mulig trekker han seg tilbake med store tap. Få dager senere rykker tyske krefter fram og erobrer det for denne stilling så viktige Halfaya-pass. Med meget sterke krefter angriper britene igjen den 15. juni. I de ytterst bevegelig førte kamper taper de 230 panservogner og retirerer hurtigst mulig igjen.

Her har general Rommels kampart hevdet seg. Den er ikke lett å forklare. Vi opplever her en kamp om støttepunkter, som ofte likner den middelalderiske kamp om ridderborger. Det 18. århundres manøvreringskunst lever opp på nytt. Kampene likner snart et sjøslag, snart en ridderkamp i tredveårskrigen. Den stadig veksel i de enkelte kamparter er det eneste varige i denne kampen, som får et særegent preg ved de moderne våpen og som stiller fordringer til ledelsen, som Tysklands motstander hverken vil forstå, enn si beherske.

Wavell innser at han bare med en overveldende overmakt kan oppnå et resultat mot Rommel og hans lille helteskare, og innstiller sine angrep. Da blir han fratatt sin stilling, og blir sendt fra ørkenen ut i det store intet. Men britene samler i fem måneder her alle styrker de kan, og understøttet av USA, som enno ikke er med i krigen, også en mengde våpen og materiell, som hittil ikke ble sett på kolonial jord. Den overmakten er ti — tyve ganger så stor, som får oppdraget å gjennomføre den store plan om å tilintetgjøre Rommel og hans panservogner.

Det store slag

Etter engelske oppgaver skal det ha vært 750 000 mann, som no den 18. november 1941 trådte an her for å oppnå den avgjørende seier. Britene var meget sikre på sin sak, og vi vil medgi at de også hadde berettigelse til det. Som mål for denne store operasjon ble det først riktignok bare angitt tilintetgjørelsen av panserkreftene, men det er klart at etter oppfyllelsen av dette oppdrag, var det egentlige mål beset-

telsen av Libya, altså gjennomføringen av den allerede framstilte plan.

Etter engelske meddelelser og tegninger forutså planen gjennomføringen av en inneslutning av de tysk-italienske styrker, som sto ved den egyptiske grense, med samtidig innsetning av hovedstyrkene mot Tobruk. I rommet øst for Tobruk skulde general Rommel inneslutes og tilintetgjøres med sine panserstyrker. Planen var god, selv om den ikke var ny. Liknende planer — om enn bare meget dristigere — har det tyske panservåpen utført i Frankrike. Men en plån alene — selv om den var etter tysk mønster — er ikke nok. Man må også gjennomføre den. Vel rykket britene også fram i overensstemmelse med sin plan, og forkynte Rommels inneslutning og den forestående tilintetgjørelse av de tysk-italienske panserstyrker.

Men hvordan så det ut i virkeligheten? General Rommel behersket situasjonen i alle enkeltheter. Han rykket fram mot de angivelig innesluttede briter, slo dem tilbake, tilintetgjorde dem og rykket ut fra denne „innkretsning“, hvor og hvordan det nettopp passet ham. Og hvordan han gjorde det, er betegnende for ham og for hans bedømmelse av situasjonen. Han rykket igjennom mot øst, støtte fram over den egyptiske grense og oppnådde ved siden av andre resultater også en voldsom forvirring hos fienden. Midt under slaget ble øverstkommanderende for den britiske 8. armé, general Cunningham, fjernet fra sin stilling. Betydningen av beslutningen om å føre dette forsvar angrepsvis mot en uhyggelig overlegen motstander, er i sin dristighet bare riktig bedømt, når man ikke overser at general Rommel ikke kunde vente noen forsterkninger og derfor bare kunde kjempe så lenge som hans forråd av drivstoff, ammunisjon og forpleining rakk. Han har holdt ut meget lenger og har ofte hentet seg de nødvendige drivstoff og forsyninger fra britene.

Ørkenområdet mellom oasen Rezegh-Bir el Gobi og den egyptiske grense fra Sollum til Sidi Omar hat sett uforgjengelige heltedåder av tyske og italienske tropper. Den 18. desember, altså først etter nesten en måned, forla general Rommel kamplassen til rommet vest for Tobruk. Nesten en hel måned har han hevdet seg i uavlatelig angrep og tilføyd fienden tap, som mangedobbelt overstiger hans egen kampkraft. Men selv no holdt den tysk-italienske front ved Sollum og Bardia. Bokstavelig talt til siste patron, til siste hermetikkboks og til siste dråpe vann kjempet Bardia og ga først opp den 3. januar 1942. Sollum ga først opp videre motstand den 18. januar.

Skritt for skritt nøyaktig etter sin plan, forla Rommel skueplassen for kampene så langt mot vest som forbindelsen med forsterkningsområdet fordret. For annen gang dro panserstyrkene den 20. desember vekk fra fienden, rømmet den 26. desember Bengasi og rykket ved østkanten av den store Syrte inn i en stilling, som var vel egnet for de videre kamphandlinger.

WHEN

MOUSON LAVENDEL

I løpet av 70 dager hadde således motstanderen vel kunnet besette Cyrenaika, men ikke nå det planlagte mål. Fienden har ikke forstått av sin store masse å få fram den nødvendige tyngde for et tilintetgjørende slag. Han snakket vel no mer om de fiendtlige panserstyrkers siste, kummerlige rester, men kunde allikevel ikke seire over dem. En hel måned forsøkte britene å oppnå en videre stedlig suksess i vestlig retning. Det lyktes dem ikke.

Motangrepet

Den 21. januar 1942 slo general Rommel til, meget overraskende for fienden. I løpet av få dager tilintetgjorde han den overforstående britiske front, erobret ved siden av tallrikt krigsmateriell 283 panserkjøretøyer og inntok ved forfølgelsen av fienden den 30. januar Bengasi, den 1. februar Barce og El Abiar, rykket den 4. februar forbi Derna og nådde allerede den 6. februar Ain el Gazala og — gikk ikke videre fram. Like så overraskende som dette framstøt var begynt, holdt det plutselig også opp. Ved rånden av ørkenen, med det fruktbare land med gode veger og havner tett bak seg, kunde general Rommel selv bestemme tidspunktet for sin videre handlen. Britene forsøkte gjentatt å gå fram mot denne stilling. Men da de måtte innse det nytteløse i det, begynte de å befeste sine egne stillinger med alle mulige midler. Således oppsto også det brede minefelt tvers gjennom ørkenen, hvorav britene ventet seg en varig hindring for de tyske panserkrefter. Bak disse befestede linjer samlet de alt det som dominions ga av tropper, våpen og redskaper, alt det

USA stilte til rådighet og England anså for unnværlig på sine øyer.

Det avgjørende angrep

Den 26. mai 1942 gikk general Rommel til angrep. Heftige kamper kom i gang og varte i flere dager. Britene satte alt inn på å avverge dette angrep. Det må ha vært en usannsynlig hard kamp, hvor de tyske og italienske tropper skrittvis bante seg veg gjennom fiendens sterke befestningsanlegg. Den 1. juni kom det til et større resultat. Det er slått en bresje, en festningsliknende stilling er inntatt. Med sin general blir 3000 briter tatt til fange. Heller ikke etter et annet større resultat den 6. juni er fiendens motstand brutt enno. Britene har allerede siden begynnelsen av kampene tapt 10 000 fanger, 550 panservogner og 200 kanoner. Men enno holder den fiendtlige front.

Fienden vurderer sin motstand feil. Han tror å være det tysk-italienske angrep voksen også framover. Høyt og tydelig forkynner han for allverden at det no er inntrådt en likevekt i styrkene og at det derfor ikke kunde falle noen strategisk avgjørelse. Den videre krig vil fortsette som stillingskrig og ende nøyaktig som krigen 1914 til 1918 med Tysklands fullstendige utmattelse. Det sterkt befestede støttepunkt Bir Hacheim i ørkenen skulde framstille vendepunktet i den afrikanske krig, da det enno ikke er falt og overhodet er uinntakelig.

Slik talte og skrev britene den 10. juni 1942. I morgentimene den 11. juni falt Bir Hacheim. Det var det britiske forsvarssystemets sørlige hjørnestein: de tiloversblevne 2000 tilhengere av de

Gaule strakte våpen. Rommel rullet no opp fronten. Etter enno fire dager er det store slag i Marmarika avgjort. Etter Bir Hacheim ble motstanderen slått ved El Adem og Acroma og stillingen ved Gazala stormet av de tapre italienerne. Allerede no ble enkelte utenforliggende fort ved Tobruk erobret og rom mot øst vunnet. Den britiske 8. armé er knust. En del flykter innover mot Tobruk, den andre delen forsøker å nå den egyptiske grense. Mens egne tropper forfølger fienden som flykter mot øst, blir Tobruk innesluttet og stormet på én eneste dag.

Verden holder pusten. Tobruk var for aksens fiender blitt symbolet på deres eneste seier. Den moralske betydning av dens fall var derfor enno større enn den omstendighet at England med denne viktige havn mistet et vesentlig moment i herredømmet i Middelhavet og no bare kunde klamre seg til tre punkter: Gibraltar — Malta — Alexandria. Stemningen i England var så dårlig at agitasjonen ikke engang våget å forvandle Tobruk til en seierrik kapitulasjon.

Enno den samme dag nåddes Bardia og Bir el Gobi i forfølgelsene mot øst. Etter to dager sto de tysk-italienske tropper ved den egyptiske grense, brøt her den oppbygde motstand, besatte Sollum, Capuzzo og Halfaya-passet og sto etter enno to dager allerede øst for Sidi el Barani. Igjen varte det bare to dager til forfølgerne kom fram til Marsa Matruk. Etter nok to dager falt også dette bolverk med stort bytte i de angripende tyske og italienske seierherres hand. Den 29. juni — åtte dager etter erobringen av Tobruk —

står imidlertid disse helter foran El Alamein.

Slutten

Hermed er krigen i Libya endt. En ny krig er begynt i Egypt. Dens mål er så omtrentelig det motsatte av dem, hvormed England i november 1941 satte sine kjempemessige masser i bevegelse for å erobre Nord-Afrika. I dag må England sette alle krefter inn på å holde disse siste ytre poster foran Nilen. På det tidspunkt hadde de tysk-italienske tropper fått i oppdrag å forsvare Libya. I dag er de en sterk trusel mot Egypt. Og har erobret Middelhavet.

Feltmarsjalen

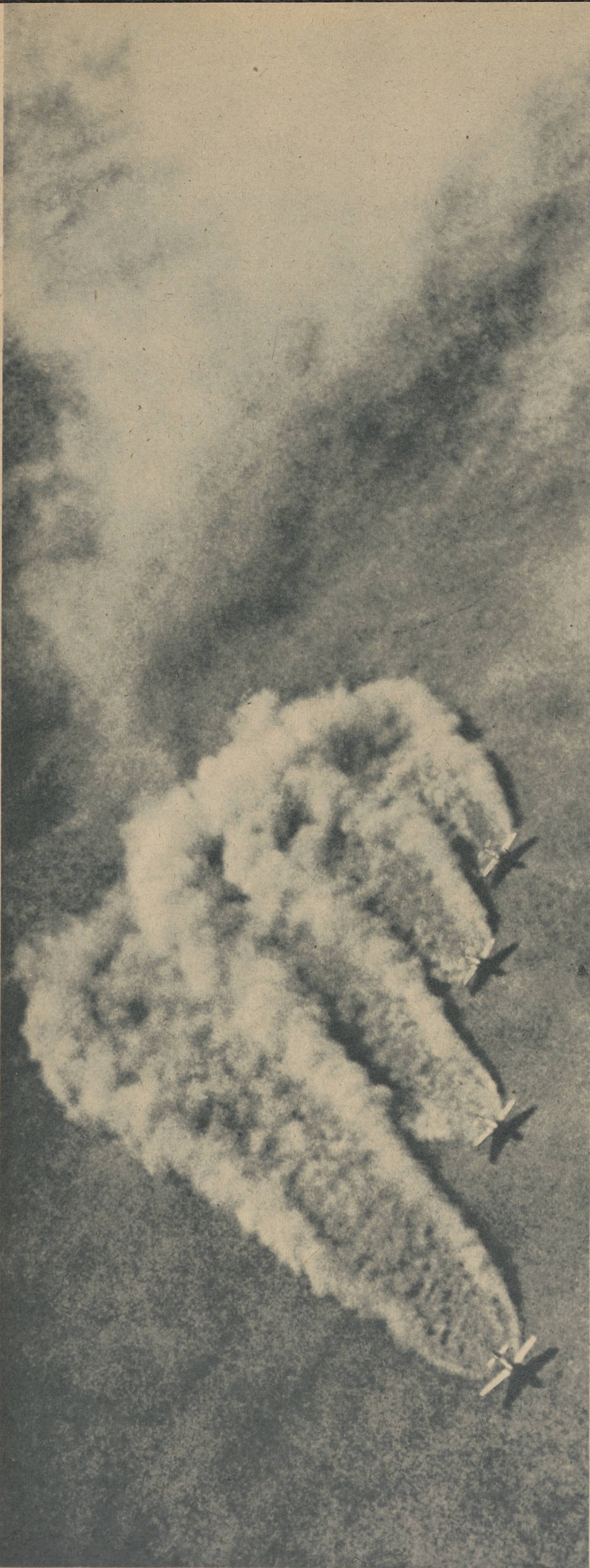
Som anerkjennelse for hans enestående fortjenester har der Führer utnevnt general Rommel til generalfeltmarsjal.

I oppriktig ærefrykt og kjærlighet ser alle soldater i den tysk-italienske panserarmé opp til hærføreren. Han er alltid på forreste front og er et lysende eksempel og på samme tid garant for seieren på afrikansk jord. Tysklands fiender frykter ham. General Auchinleck måtte forby sin armé å uttale navnet Rommel. Britene tror at deres fullstendige nederlag bare kan tilskrives Rommels overlegne feltherregeni, og roper på en britisk Rommel. De overser da at det bare kan utgå en Rommel av den tyske forsvarsmakts skole, og at bare tyskere og italienerne er i stand til å forvandle hans befalinger til seire, som er enestående i historien.

Küppersbusch
Store kokeanlegg, komfyrer og ovner

F. Küppersbusch & Söhne A.-G., Gelsenkirchen

The advertisement features a detailed illustration of a kitchen interior. In the center is a large, rectangular range with a tall chimney pipe extending from the back. To the left, there is a smaller, freestanding stove. In the foreground, several large, cylindrical cooking pots with lids are arranged on the floor. To the right, there is a smaller, square-shaped oven or stove. The background shows a tiled floor and a window. The text 'Küppersbusch' is written in a large, stylized font at the top, and 'Store kokeanlegg, komfyrer og ovner' is written below it. At the bottom, the company name 'F. Küppersbusch & Söhne A.-G., Gelsenkirchen' is printed.

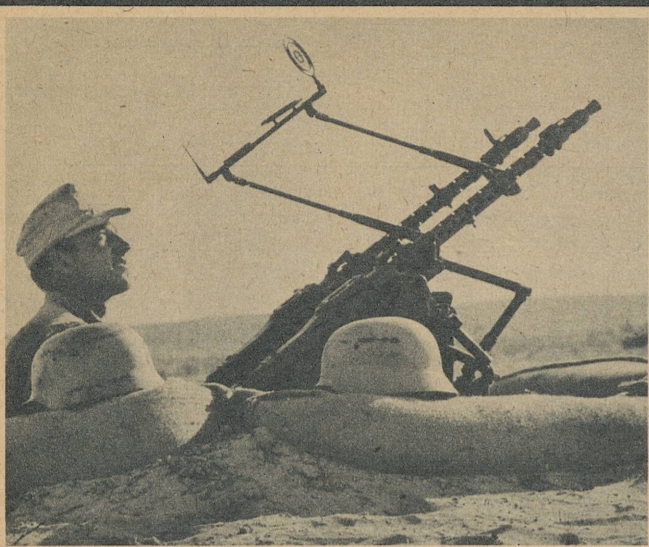
Fire stukas av typen Ju 87 starter til tokt mot fienden i Kaukasusområdet

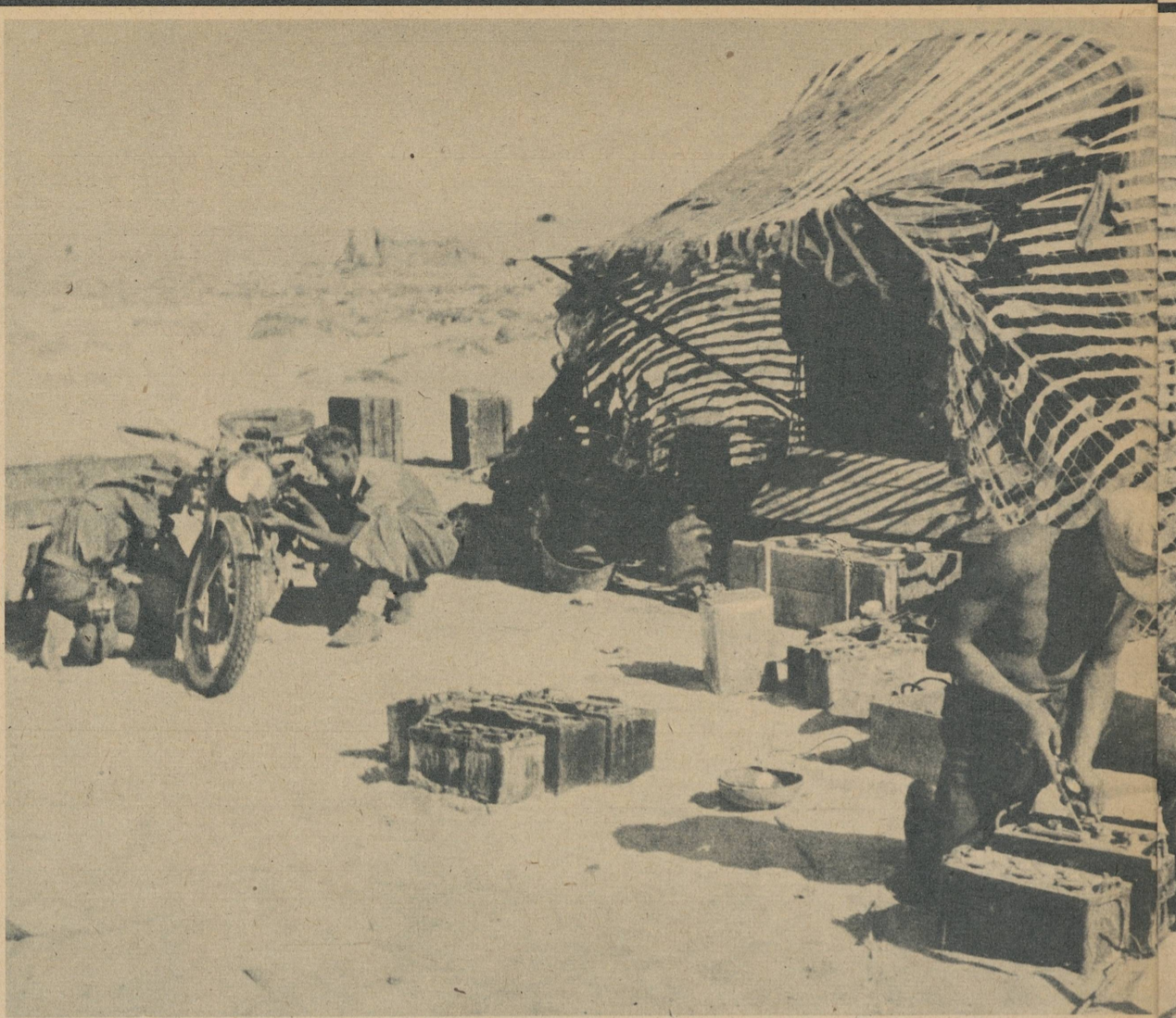
Et nedskutt sovjetrussisk jagerfly styrtet brennende ned i skogen

STØV, ILD OG RØYK

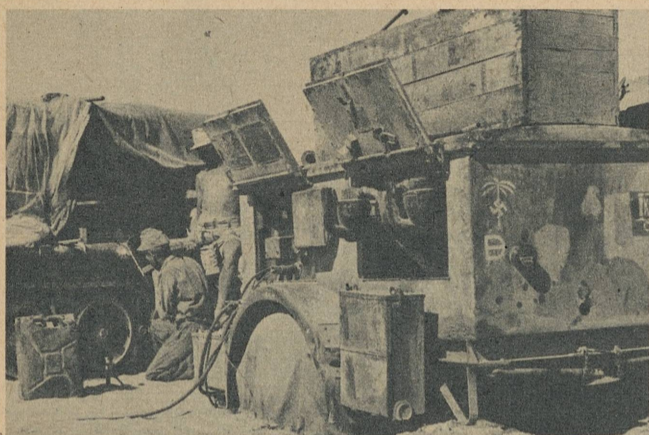
PK-fotos:
Krigskorrespondent Klose, Karnath

På forskjellige steder, så vel utenom som mellom bilene, står der tvillingmaskingevær, som beskytter ørkenverkstedet mot fiendtlige flyangrep

Et sted i den vidstrakte ørkenen har et bilreparasjonskompani slått opp teltene sine. De enkelte verkstedsvogner er spredt langt fra hverandre for ikke å være noe lønnsomt mål for fiendtlige flyvere. For å beskytte bilringene mot varmen er vognene gravd ned i sanden. På dette

Sjelen i det hele er det store strømaggregatet, som drives av en dieselmotor og gjennom lange kabler forsyner de enkelte verkstedsvogner med strøm

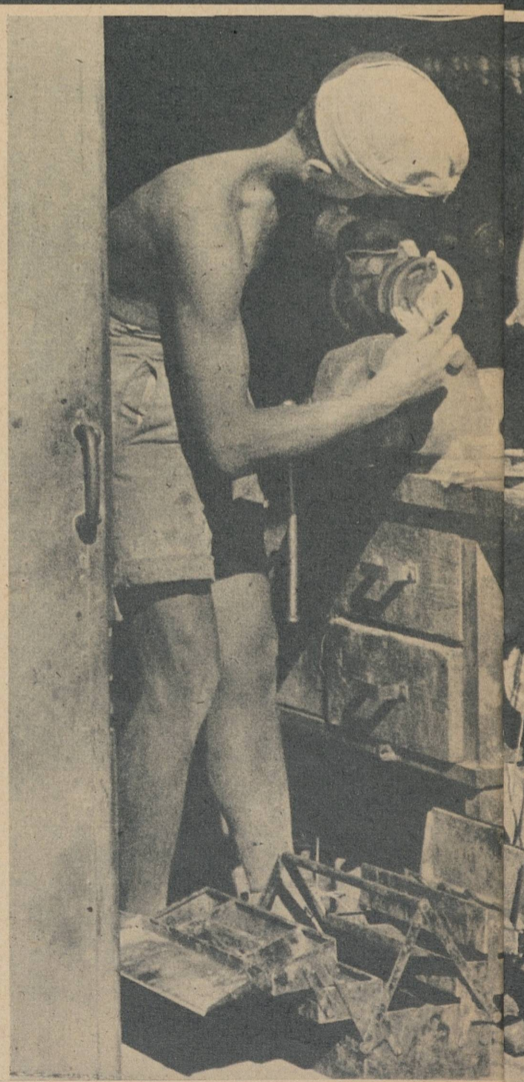
Bilverksted — en kilo

Ørkenverkstedets folk er allsidige karer. Her løfter de motoren ut av en panserrekognoseringsvogn. Den skal ha en grundig overhaling. De er fullt fortrolig med alle motortyper

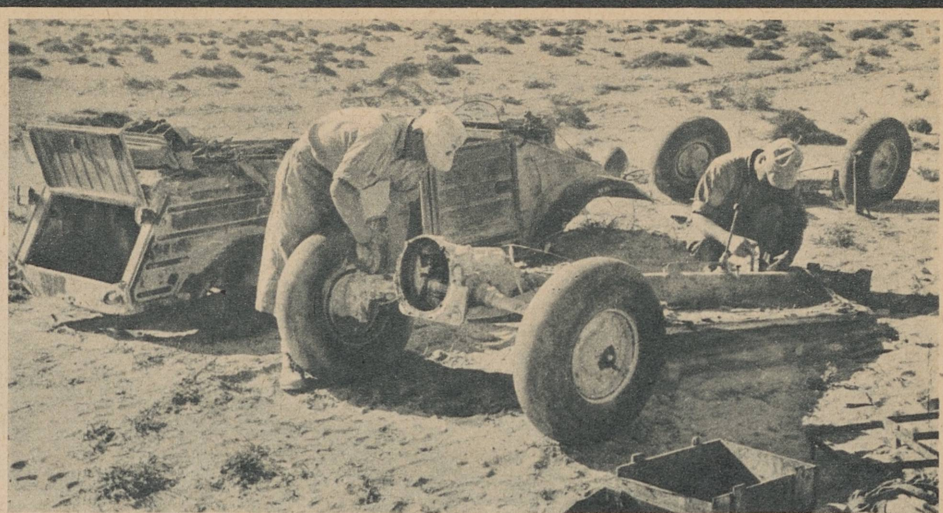
Brudd på bilfjærene hører til dagens orden i dette steinete ørken-terrenget. Fjærsmia har imidlertid et særlig stort lager av reservedeler, hvilket gjør det mulig for den å utføre enhver reparasjon hurtig

Bilenes lysanlegg er elektrikernes smerte. Det fine ørkenstøvet trenger lett igjennom. Derfor er det viktig å passe

bilde ser man elektrikerens arbeid. Han lader batteriene til de mange bilene, som har innfunnet seg her til reparasjon, samt fyller dem med destillert vann

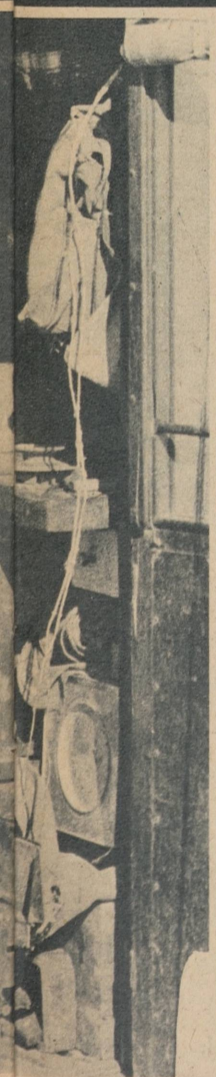

Den lille, hurtige folkebil — en konstruksjon av dr. Porsche som bl. a. også bygde Auto-Union-veddeløpsbil — er den bil i den tysk-italienske panserarmé, som har herdet seg best. Den kan tas fra hverandre med noen få håndgrep. Det tar bare noen minutter å skifte motoren i denne bilen

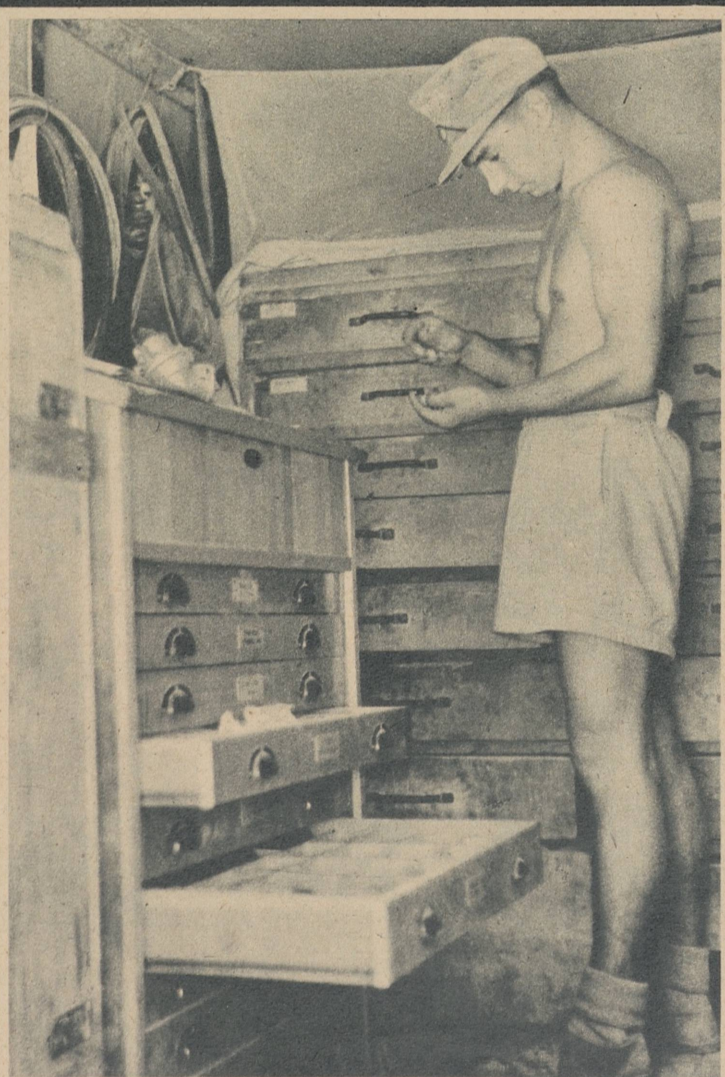

I denne sanitetsbil er motoren blitt grundig overhølt. No sitter montørene til høyre og venstre på den kjørende bilen og lytter på motoren. I Europa har man en motorprøvestand med tallrike måleapparater, men her er hjulskjermen kontrollsted og øret måleapparat

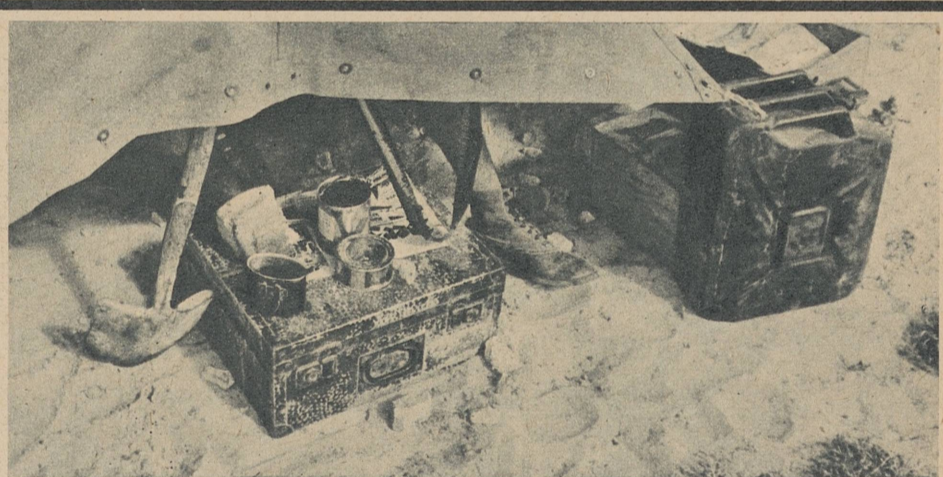
meter² stort

tensbarn, ventilatoren, dynamoen

Motorspesialistene har i sin reservedelsvogn et rikholdig lager av skruer, bolter og nitter og liknende. Der er sørget for alt, fra den største panservogn til folkebil, som har herdet seg så godt

Ørkenverkstedet er bare foreløbig på dette stedet, alt er innstilt på hurtig oppbrudd. For å skaffe litt avkjøling i frokostpausen har montørene løftet opp teltduken. Fluefangeren sørger for et måltid så at disse plageåndene ikke kan forstyrre

Selv om der ikke er noe å få kjøpt her midt i ørkenen, skal det allikevel være orden i tingene. Når kvartermesteren kommer med lønningene, trer også ørkensønnene an. De er alle blitt ufrivillige sparere. Det vil de nytte godt av under neste permisjon

Bare 60.000

fangne bolsjevikere er i dette fange-samlingssted, som ligger i en dal i Kaukasus. Skjønt dette tall ikke kommer opp mot fangetallene i de store omringningslagene, har det dog særlig i de første dagene sine vanskeligheter å forpleie så mange sultne menn, hvis antall svarer til en middels stor bys innbyggere. Men man klarer det allikevel. Der er kjørt fram mange feltkjøkkener, hvor det dag og natt kokes engrytemåltider. Kokingen og organiseringen av fordelingen overtar fangene selv. (Se bildene til venstre.) Der kommer daglig til nye tusener, og daglig transporteres 5000—10.000 fanger til skogrike områder hvor de kan bygge seg barakker og finne arbeide med jordrydding, veg og banebygging

PK-Fotos: Krigskorrespondent Artur Grimm

Glatt og
skinnende

som silke er spissen på
enhver

Kaweco-
penn

Derfor glir *Kaweco* så
fjærlett over papiret.

De moderne *Kaweco* skrivesaker viser man Dem gjerne i forretningene.

Dobbelt eksponering utelukket!

På Vito og Bessa 6x6 fra Voigtländer sitter nemlig en liten vaktpost som
passer på at De ikke kan ta to bilder på samme film.

Utløseren låses fast når et bilde er tatt og kan først benyttes igjen når filmen
er dreiet videre til neste nummer.

Og like praktisk som filmlåsen er den hendige "snapshot" utløseren på fot-
brettet — som bare finnes på Voigtländer-kameraer.

Vito 24x36 mm

Bessa 6x6 cm

Bessa 6x9 cm

Bessa 6x9 cm
med avstandsmåler

De berømte

Voigtländer kamera

KJEMPEN VOLGA

De militære aksjoner har utvidet krigsskueplassen i øst helt fram til Volga. Hermed er denne elv rykket inn i midtpunktet av interessen. Elvas lengde og størrelsen av det område den flyter igjennom, minner om Asias veldige elver

Stor-Tyskland, Frankrike og Italia vilde høre til Volgas elveområde, hvis den fløt gjennom Mellom-Europa

«Old man river» synger negrene, når de ved New Orleans kai fyller dampskipenes umettelige buk. Deres monotone sang handler om Mississippi, som på samme måte som de må slepe tung last på sin rygg — dag for dag. Allerede da deres fedre var barn, arbeidet elva utholdende og

den nesten tre ganger så lang som Rhinen; dens område omfatter en flate på 1 460 000 kvadratkilometer, det tilsvarer omtrent størrelsen av Stor-Tyskland, Italia og Frankrike til sammen. De vannmengdene, som den velter bort, er så uhyre store at den — etterat den har passert steppe og ørken — allikevel enno hvert sekund kan øse 10 000 kubikkmeter vann ut i det kaspiske hav. Av dens 195 bielver er 38 farbare. Det er elver blant disse, som den 1500 kilometer lange Oka der selv igjen har en 460 kilometer lang bielv. No er Volgakjempen med sin mektige lengde ikke en spindelvevstynn kar, nei — den gjør seg riktig bred i sitt elveleie. Ved Jaroslav måler den fra bredd til bredd 700 meter, ved det midtre løp 2000 meter, ved det nederste løp inntil 8000 meter — det er avstander som med rette kan gi en brubygger hodepine.

33 millioner tonn frakt

Bare ganske få jernbanelinjer og få veger skjærer igjennom SSSR. Nordens betydeligste forbindelse med syden er Volgakjempen. Ikke noe under at man påbyrder den veldige laster. Mer enn halvdel av innlandsfrakten i Sovjetunionen blir befordret på dens rygg, i omtrent seks skipningsmåneder hele 30 millioner tonn frakt. Flere tusen dampere og et enno større antall slepebåter gjennompløyer dens vann.

Tre til fem måneder om året tar Volgaelva fri fra sitt arbeid. Da trekker den i et ispanser og holder vinterhvile. Is legger seg også over de mange kanaler, som forbinder Volga med Østersjøen og Hvitehavet. Tre kanalsystemer leder til Leningrad, en stor kanal forbinder Volga med Moskva-elva og derved med byen Moskva. Til „istiden“ slutter det seg en høyvannsperiode, da Volgas vannspeil på mange steder går inntil 50 kilometer i bredden. I den øvrige tid av året er det en uavlatelig kommen og gåen på elva. Inntil 400 meter lange, sammekoblede flåter, med faste hus for mannskapet, som er undervegs i månedsvis, bringer kjempemessige trestammer fra det skogrike nord til det trefattige syden, mens det derfra drar tankskip etter tankskip med kostbar jordolje dit opp. Slepetog lastet med hvete hjelper til med å stille millioners sult.

jevnt, som en gammel mann der har vennet seg til sin skjebne.

195 bielver

Den gamle mann blant Europas elver er Volgaelva. Tusener av år teller den og allikevel er den enno ikke fullvoksen. Hvert år skyver den sine mange armer 94 meter videre inn i Kaspiahavet. Den er en kjempe av skikkelse: med ca 3700 kilometer er

Det er en lang veg Volgakjempen må tilbakelegge fra sitt utspring på Waldaihøydene til munningen i Kaspiahavet. Den har ikke mange fosser — utspringet dens ligger bare 203 meter over havflaten — og behøver derfor ikke skynde seg.

Et skip bruker åtte dager fra Kalinin (tidligere Tver), det øverste endepunkt for storskipfarten, til Astrachan. Farten går forbi skoger, åker og stepper. På en strekning av 1000 kilometer ved det midtre løp brer det seg ut vidstrakte, flate marker mot øst. Den høyre, vestlige bredd er steil, en følge av den utholdenhet, hvormed elva gnager på denne bredden. Store elver, som flyter fra nord mot sør eller fra sør mot nord, følger sin retning med uhyre kraft. Deres vannmasser forblir ved jordens daglige vest-øst-dreining alltid litt tilbake, de blir drevet mot den vestlige bredd, nesten ikke merkbart, men dog nok til i løpet av årtusener å vaske ut en vestlig steil bredd, til langsomt å forlegge elveleiet mer og mer mot vest. Til disse få, voldsomme elver hører kjempen Volga.

Byer ved strandbredden

En rekke innlandshavner bringer avveksling i landskapets grandiose ensformighet. Den naturgitte hovedtrafikkplass ved Volgaområdet ligger ved sammenløpet av Volga og Oka. Her oppsto allerede tidlig handelsbyen Nishnij-Novgorod, som bolsjevikene døpte om til Gorki, til ære for Sovjetunionens dikter. Nishnij-Novgorod var opprinnelig et årsmarked, som seinere utviklet seg til en verdenskjent messe. På handelsveger, karavane- og vannveger strømmet kinesere, perser og kaukasusfolkeslag sammen her til messedagene (fra 15. august til 15. september) og bød fram sine varer til bytte mot vesteuropeiske kjøpmenns produkter. I det tidligere Russland var Novgorod midtpunktet for handelen og materielle fornøyer. No har det tapt sin betydning, da all handel er blitt statlig.

Et par dagsreiser videre sørover dalen ligger Stalingrad (tidligere Zaryn). De kjempestore flåter fra nord blir her solgt — samt de husene som står på dem —, de forsyner en betydelig del av det sørlige land med tømmer. Stalingrad, som ligger på et flatt platå, og i 1926 bare hadde 150 000 innbyggere, er i dag med sine 455 000 innbyggere SSSR's tolvte største by. Den er handelsmetropol, rustningsentrum og viktigste trafikknutepunkt for den sørøstlige Sovjetunion. Herfra fører det jernbaneforbindelser til Moskva, ut i Donets-bekkenet og til Kaukasus. Et kanalprosjekt, som det har vært arbeidet på i årevis, men enno er ufullendt, skal forbinde Volgakneet

ved Stalingrad med Nedre-Don, som bare ligger 60 kilometer borte.

Det meget forbannede og meget lovprisete delta

Allerede ved Stalingrad begynner elvekjempen å strekke ut sine mange armer. Stadig flere sidearmer kommer til og danner endelig ved munningen nedenfor Astrachan en labyrint av elver, øyer, marker og små sjøer. Det mektige slamdelt har her en bredde på over 110 kilometer. Dets munning i det kaspiske havs blindgate er Volgaelvas ømme punkt. Ja, hvis det ikke her på en måte var hendt en misforståelse med naturen! For enno i den geologisk tidlige tid fortsatte Volga sitt løp fra Stalingrad av i sørvestlig retning og fløt gjennom den nedre Dondal ut i Svartehavet. Først da Kaspiahavet sank stadig mer, ble det derfra tatt hull på Volgas nedre løp, og elva bøyde siden inn i den nuværende sørøstlige retning.

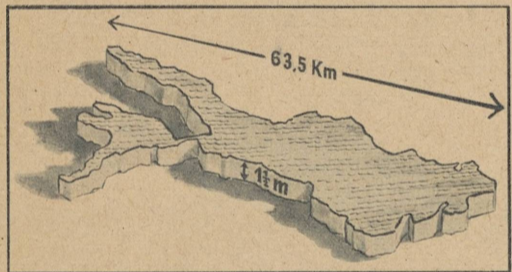
Som om Volgakjempen vil gjøre godt igjen denne mangel ved den „ulykkelige“ munning, skjenker den landet en uuttømmelig fiskefangst. Volgadeltaet er en av jordens rikeste fiskegrunner. Fridtjof Nansen har sågar vært av den mening at utbyttet av hele den lange norske kyst neppe kan sammenliknes med Volgadeltaets. Over 100 000 fiskere og fiskeriarbeidere er i Volgadeltaet opptatt med den årlige fiskeriproduksjon på en halv million tonn.

Framfor alt er det støren, som har gjort Astrachan verdenskjent på grunn av sin kaviar. En eneste Bjeluga-stør gir 12 til 20 kilogram av denne delikatessen. Kaviaren av Sterlet-støren er mindre verdsatt, men så meget mer den kostelige fiskesuppe „ucha“, som tilberedes av dens kjøtt. Ved siden av støren blir det årlig fisket 450 millioner sild i Volgaelva, dessuten åbor, karper, maller, gjedder, brasmer, niøyner og mange andre fiskearter, og alle i likefram usannsynlige mengder.

Og til slutt enno en gang: olje

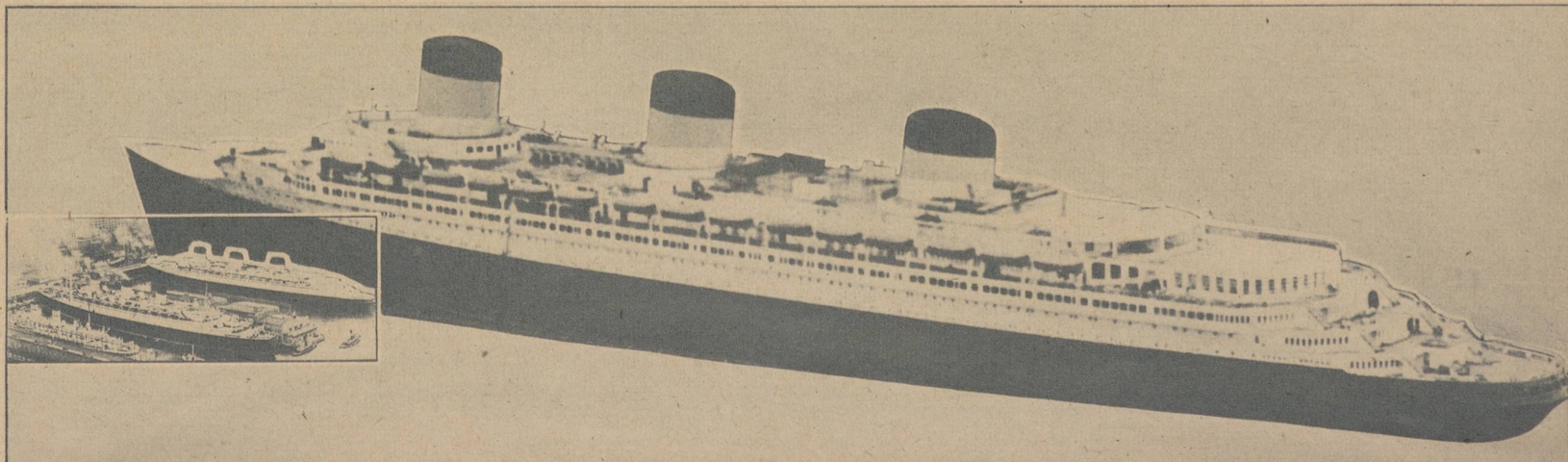
Astrachan er ikke bare viktig for fiskeriet, her blir også den jordolje, som kommer fra de kaukasiske oljeområder, omlastet på Volgatankskipene. Etter sovjetrussiske oppgaver skal trusten „Volgatanker“ ha 500 tankskip med ca 0.5 million brt. til rådighet.

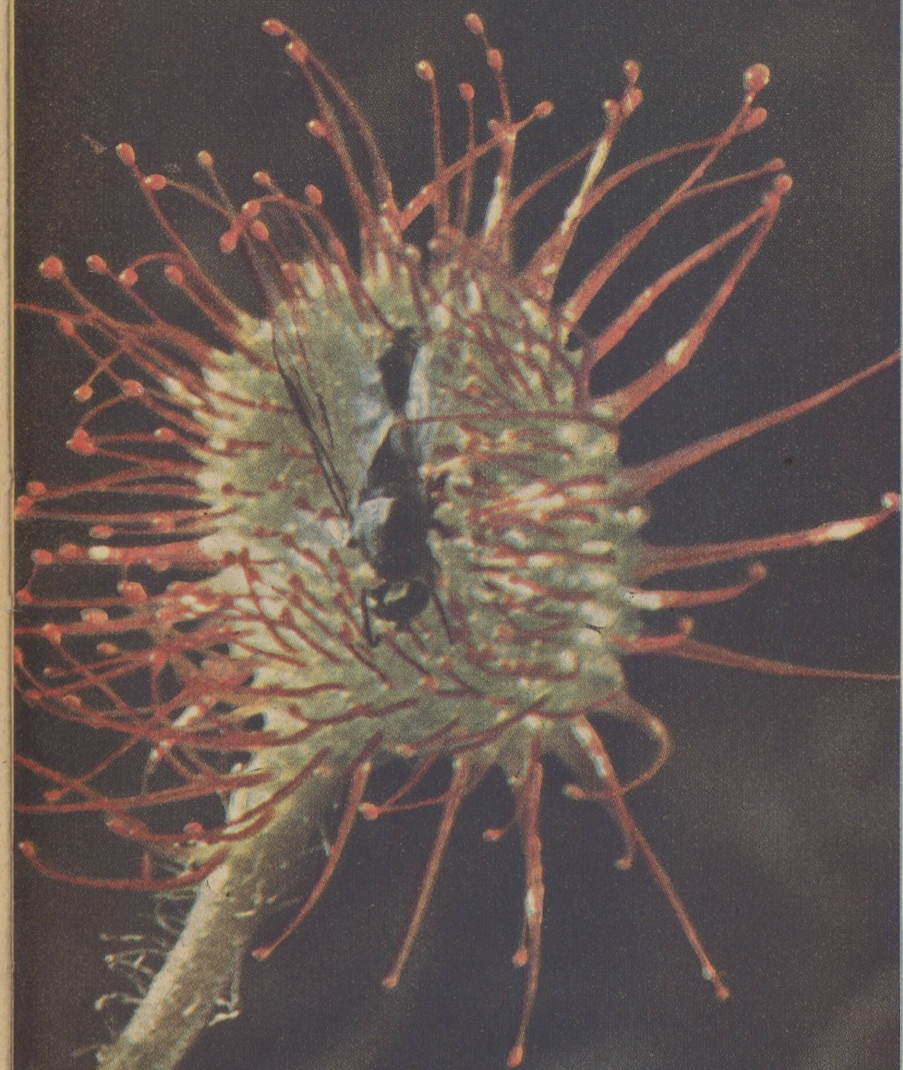
Tankskipene bringer oljen til alle de forbruksområder, som kan nås fra Volga. For motorisering av arméen, jordbruket og industrien i den viktigste delen av Sovjetunionen er derfor Volgakjempens arbeid en livsnødvendighet. Ve bolsjevikene, når denne kjempe engang ikke lenger kan arbeide for dem.

Ti tusen kubikkmeter vann kaster Volga ut i det kaspiske hav i løpet av et sekund. En eneste dag vilde være nok til å heve Bodensjøens vannspeil med dens 539 kvadratkilometer enogenhalf meter

Et kjempeskip på 20 millioner brt. vilde neppe være tilstrekkelig til å romme de 30 millioner tonn frakt, som befordres på Volga i løpet av et halv år. Dette skipet vilde være 6 1/2 gang så langt, og vilde altså ha et nesten 250 ganger så stort romfang som „Normandie“ — med sine 83 400 brt. det nest største skip i verden

For første gang fotografert med farger:

En drosera fanger måltidet sitt

←
Se opp! En felle!

Som uskyldige støvdragere strekker solduggens (droseraens) blad sine lysende røde armer opp mot solen. Ingenting forråder den dødelige fare for det intetanende insekt. Men ve det, om en av disse armene berører det

→
Fanget!

Den klebrige væske, som fangarmene har avsondret, holder insektet fast. Samtidig begynner fangarmene å slynge seg tettere og tettere rundt det. De overspruter det med en egghvitteløsende fordøyelsessaft, som de seinere suger tilbake igjen sammen med det oppløste dyrelegeme

Paracelsus

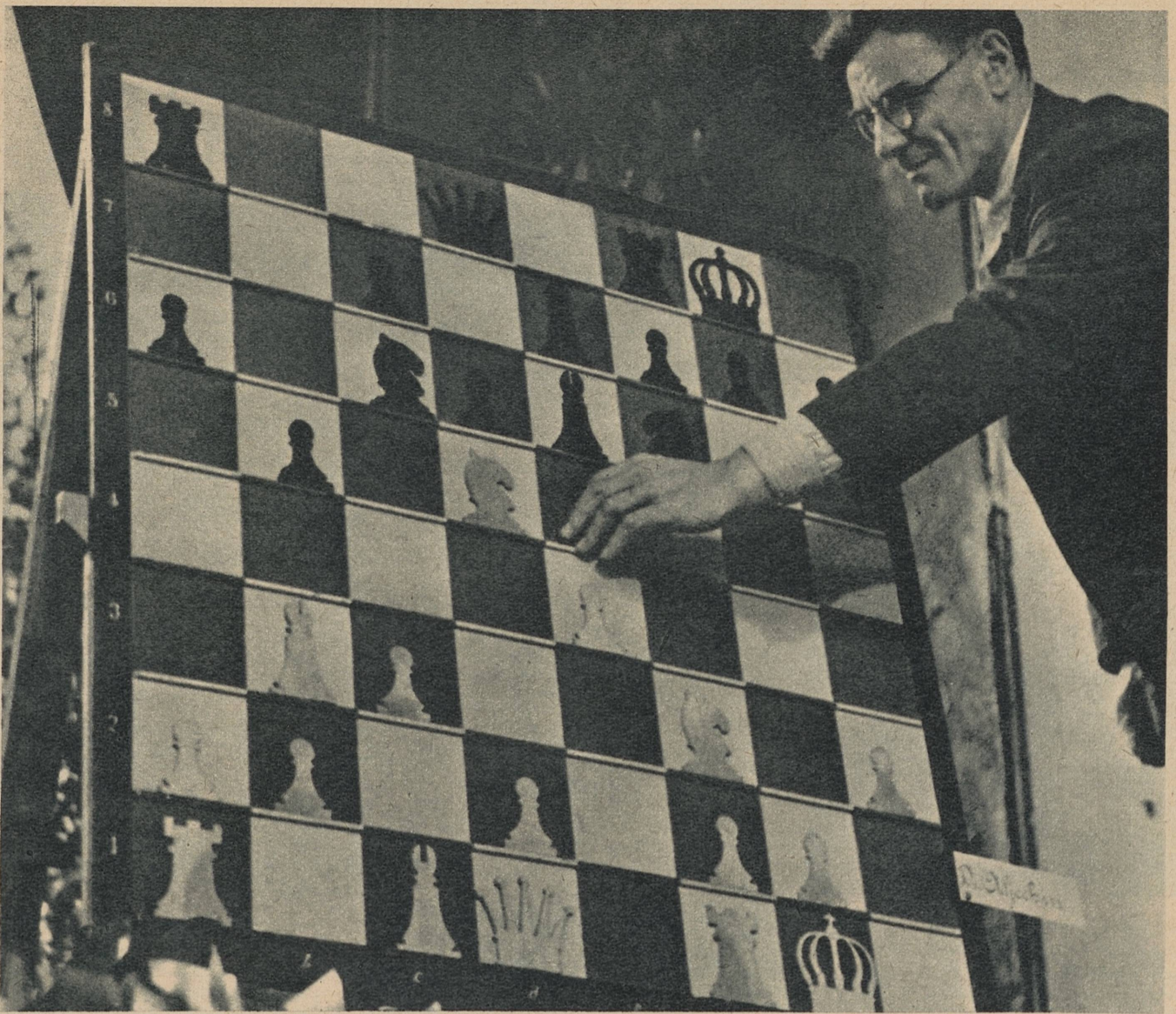
Det er en mann undervegs til Basel fra Strassburg, en læge, som har reiselysten i blodet, som har vært på de fleste veger i Europa — sjelden bekvemt til hest, for det meste møysommelig til fots, lægen Theophrastus Paracelsus. Han er kalt til Basel av en rik bokforlegger, som byens læger allerede hadde oppgitt. Han har en hel frakk på seg på denne reisen. Det er bemerkelsesverdig, fordi det ikke alltid var så, ofte nok gikk han med fillete klær, forlenget en berømt læge og allikevel fattig. For framfor alt var han de fattiges læge, og også på andre måter en læge som ikke forsto sin forretning, som satte fagfolkene opp mot seg, fordi han angrep deres foreldede akademiske fagviten med nye revolusjonerende idéer. Han forlangte nærhet av lægen, han nyttet kjemiske midler til helbredelse av sykdommer og stilte den levende erfaring, eksperimentet, over den tørre vitenskap — noe som var uhørt for medisineren for 400 år siden.

Paracelsus er undervegs, som så ofte, han var undervegs hele sitt liv — til siste slutt, undervegs for å utforske livets mysterium. I hvelvingene i universitetet Ferrara begynte han søkingen. Men overalt traff han bare en latinsk stivnet vitenskap — han dro videre, på kryss og tvers gjennom de europeiske land helt opp til Stockholm. Han vandrer fra by til by, drar i krigen med landsknektene som feltlæge, og på disse vandringer finner han endelig de nye opprørende idéer, hvormed han så erklærer den gamle medisins krig. Og som førstemann våger han å la være å tiltale fagfolkene i velvakte latinske setninger, han sier det han har å si på sitt ugalante, klare, djerpe schwäbiske, som ikke skyr noen tydelig vokabel.

I Basel lykkes det ham å helbrede pasienten, og dette resultat har han vel framfor alt å takke for at han i 1527 blir bylæge og professor i Basel. Men den nye verdighet gjør ikke noe annet ut av ham: han forblir den revolusjonær, han var. En revolusjonerende idé — det vet han — trenger et synlig fyr-tårn, der hjelper ingen lærde doseringer, han må med fullt forsett legge seg ut med sine fagfeller, og forbrenner så offentlig på St. Hansbålet medisins kanoniske lærebøker, og det midt på torvet i de ledende humanisters faste borg. Stormen bryter løs, han må flykte til Elsass.

Igjen begynner vandringsen for ham. En ensom sjel, som alle store menn, slik drar han langs vegene, med det sverdet i handen, hvor han oppbevarer sine kjemiske lægemidler. Igjen er han de fattiges læge, overalt hvor han kommer, blir igjen hans frakk slitt. Han vet at det han har gjort, ikke vil være forgjeves, og mens han reiser fra et land til et annet, skriver han side etter side, som blir til bøker, og skaper grunnlaget for en ny medisinsk vitenskap, som i dag er blitt helè den europeiske kulturverdens eiendom.

← Som et middelaldersk maleri. Werner Krauss som Paracelsus i den tyske film av samme navn, som handler om den store læges liv. Skuespilleren bærer i filmen det originalsverd, som Paracelsus førte med seg på sine vandringer (Filmfotos til „Paracelsus“ i Prag)

KAMPROM 40 ganger 40 cm.

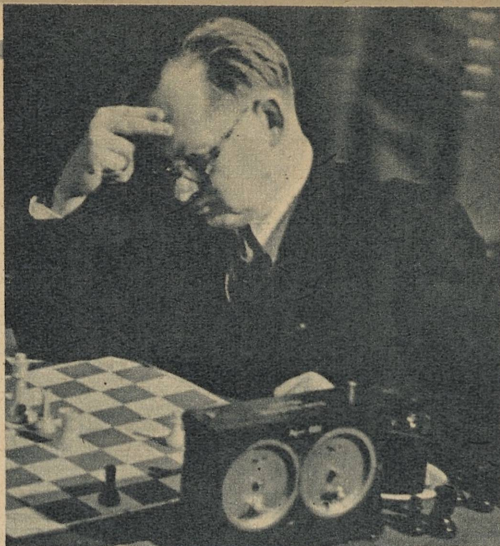
13 nasjoner konkurrerte i München om det europeiske sjakkmesterskap

Verdensmesterens spill — det er franskmannen Aljechin — er det eneste som blir overført til et overdimensjonalt sjakkbrett. Det står — vel synlig for spillerne og tilskuerne — i det rommet, hvor representantene for de 13 deltagende nasjoner kjemper mot hverandre. Således er alle de tilstedeværende, som ikke direkte kan se dr. Aljechins spill, i stand til å følge det nøye på tavlen

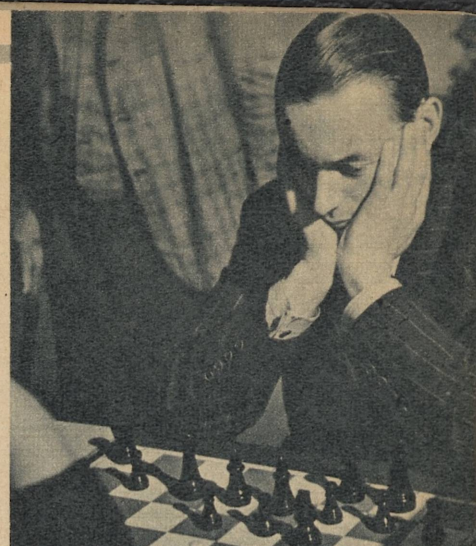
Mesteren lærer av mesteren. Blant de interesserte sjakkvenner, som omringet verdensmesteren Aljechins spillebord, oppdaget „Signal“s korrespondent den japanske amatørmeester i Go, som samtidig er en begeistret sjakkspiller, ministerialdirigenten dr. Sato, representanten for det japanske innenministerium i Berlin

De kjemper alle om det kongelige spillers krone

24 spillere fra de forskjellige nasjoner var forsamlet i München til en sjakkkonkurranse, da „Signal“s korrespondent tok sine snapshots. Her bringer vi de interessanteste av dem

Dr. Aljechin, som kjemper for de franske farger, er som Bogoljubow innfødt russer. Han var tsaristisk offiser. I hele 17 år har dr. Aljechin innehatt titelen som verdensmester i sjakk og ble også no igjen europamester. Han er ikke fullt så rolig som Bogoljubow, men overrasker iakttagere ved sitt egentlig uavlatelige spill med fingrene: no er de lagt mot pannen i en tenkson, gestus, i neste øyeblikk snor de lokker, for like etter å stryke en snurrbart, som ikke eksisterer

Stoltz, Sveriges representant, er en mann med godt utseende, som forteller at han som sekstenåring for første gang kom i berøring med sjakkspill. Hans lærer var Bogoljubow. Bilmekanikeren fra Stockholm overrasker rent i det ytre i denne kretsen. Nervøsitet er så fremmed for ham, at han ikke engang nevner den, mens han snakker om den fantasi og konsentrasjonens gave som trengs for å spille sjakk. Mange ganger støtter den overordentlig sterke røyker sitt „innfallstunge“ hode med begge hender, men bytter ofte stilling

Bogoljubow, den tidligere russer, er i dag generalguvernementets representant, og trenger tilsynelatende spissen av lillefingeren mellom leppene for å kunne konsentrere seg fullstendig om spillet. „Denne typiske bevegelse“, skriver korrespondenten om den tidligere teolog, „oppdaget jeg atter og atter hos Bogoljubow, når det var hans tur. Hans usannsynlige høye konsentrasjonsevne trådte overraskende fram i en annen situasjon. Jeg så ham stå ved siden av Rabar, Kroatias mesterspiller, ved to andre spilleres bord, hvor han ...

Napolitano, Italias sjakkmeister, er filosofistudent. Som representant for det sydlige temperament synes han først å være overraskende kaldblodig, noe som mange ganger understrekes ved en plutselig nervøsitet. Dette foto ble tatt like før hans parti mot verdensmesteren var slutt, og han tapte. Enno gir han seg ikke. „Det var påfallende“, forteller korrespondenten, „hvor hurtig det i de få ettermiddagstimerne av den velbarberte filosofistudenten ble en mann med skjeggstubber“

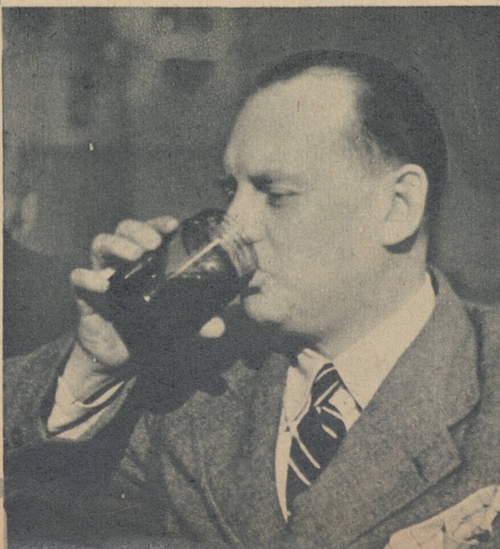
Den tredje i spillet ... Det mest påfallende ved dr. Aljechin er kanskje den svarte angorakatten, som besøker ham flere ganger om dagen. Alltid når fru Aljechin bringer sin mann en forfriskning under det daglige syvtimers spill, kommer „Check“ med og smyer seg ømt inn til sin herres skulder. „Den er min yndling“, sier dr. Aljechin, „og ledsager meg på nesten alle reiser. Om vinteren har jeg riktignok bare bildet dens med meg; min kone har sydd bildet av „Check“ på en pullover for meg“

Keres, den estniske mester, som for kort tid siden sågar greide å beseire verdensmesteren, er matematikk-student. I motsetning til den fantasifulle, kombinatoriske svenske spiller, følger den 27-årige estlender den logiske spillemåte. Han har en nesten unaturlig jernhard ro over seg. Keres, som allerede har utgitt forskjellige bøker om sjakk, har holdt på med det kongelige spill helt siden sitt 12. år. Han har oppnådd aktelse i sitt fedreland, og deltar no i alle store turneringer — utstyrt med særpass fra sin regjering

... som kritiker hadde konsentrert tankene så sterkt om det fremmede brett at fyrstikken brant ut, før han fikk brukt den.“ Deltagerne i turneringen blir slett ikke på sin plass i timevis, men går på „inspeksjonstur“ til de andre bordene, når motstanderen står for tur

→ Det hemmelighetsfulle marmeladeglass, som står ved siden av dobbelt-stoppeuret ved dr. Aljechins plass, løfter på hemmeligheten: verdensmesteren, som tidligere når han spilte, røykte inntil 100 sigaretter om dagen, har fullstendig gitt avkall på nikotinen og drikker no istedenfor kald, sterk kaffe av marmeladeglasset til åndelig stimulans

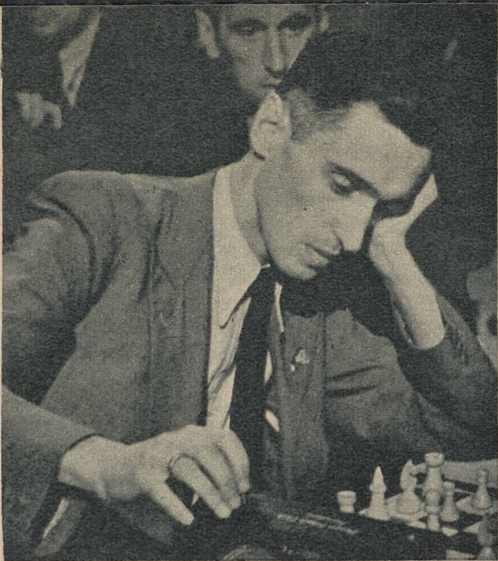

Det indiskrete kamera oppdager de sekunder av nervøsitet, som også overfaller den tilsynelatende likevektigste i bestemte øyeblikk. Italieneren leiker i disse øyeblikk ubevisst med neglene sine. Det er stereotype bevegelser, han gjør. Kanskje beroliger det ham

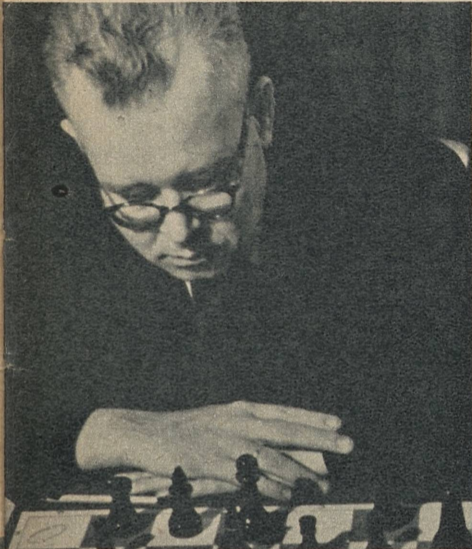
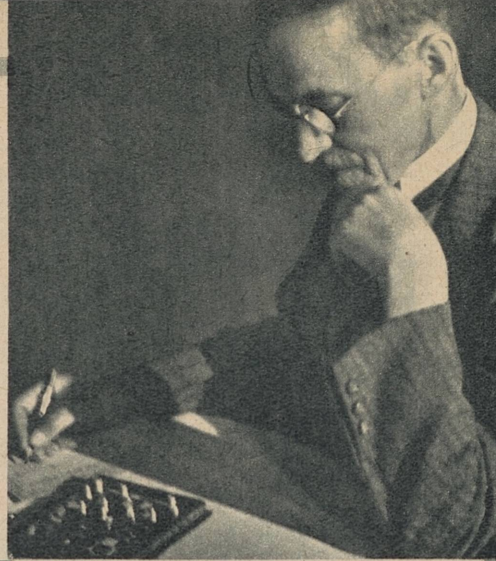
→ Klaus Junge, Tyskland, er med sine 18 år den yngste deltager i turneringen. Han er no i riksarbeidstjenesten, hans far var Chiles sjakkmeister. Av ham har han lært så meget at han ved sjakkturneringen i Salzburg ble tredjemann, etter dr. Aljechin og Keres. Den unge hamburgerer ses her i en karakteristisk stilling

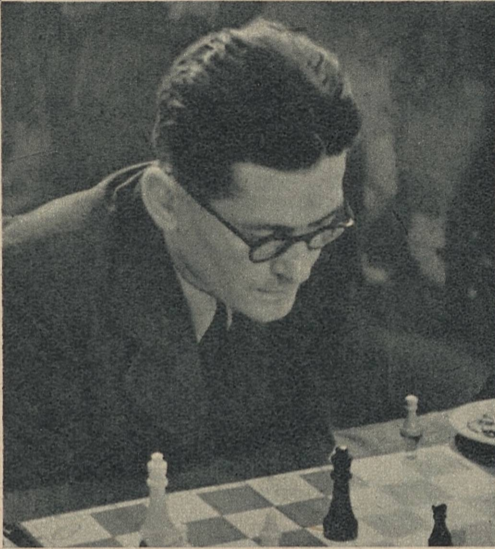
→
Barcza. Ungarns mester, er professor i matematikk. Den store, magre, nesten asketisk virkende kombinasjonskunstner avviser tanken på en direkte sammenheng mellom sjakkspill og matematikk, skjønt han tror at sjakkvitenskapen kan virke befruktende på matematikkvitenskapen — og omvendt. Etter hans mening kan den til sjakkspill nødvendige logisk-objektive tenkemåte opprise en viss parallellitet med generalstabsmannens åndelige arbeid: begge forlanger full beherskelse av strategien og taktikken

→
Den ukjente tilskuer. Man støter daglig på ham og hans likesinnede i et avsidesliggende hjørne på turneringsplassen. Her spiller sjakkens analytikere, dette spillets fanatikere, enno engang igjennom de partiene, som ble utkjempet i løpet av de foregående timer. Deres opptegnelser gir dem mulighet til igjen å sette seg inn i begge partners tankegang, hvis spill interesserer dem. De er evige søkere etter svaret på spørsmålet: "... men hvis no?" og mange av dem skal også ha funnet gode svar

←
Rellstab, ved siden av Richter og Junge Tysklands tredje representant, er redaktør. Han bearbeider sjakk- og gåtesider i forskjellige blad, fordi „alle slags problemer“ interesserer ham. „De er alle verd å bli løst.“ sier han. Denne saklige, „logisk-konsekvente“ spiller, som er så langt fra enhver eksentrisitet, er nesten av samme type som Keres: rolig, overlegen, langt borte fra alt som overhodet kunde minne om nervøsitet. Berlinereren har i mange år viet seg til sjakkspillet. I løpet av denne turneringen greide han å slå dr. Aljechin

←
Rohacek, Slovakias representant, er som Keres og Junge også matematikkstudent. „Hans livlighet i motsetning til de fleste turneringsdeltageres ytre ro kom til uttrykk ved at han reiste seg etter nesten hvert av sine trekk og gikk for å „inspisere“. Langsamt slentret han fra bord til bord og gjorde notater om hver av de andre deltageres trekk.“ skriver „Signal“s korrespondent. „Det ser ut som om han vilde tvinge seg til å glemme sitt eget spill for å få krefter igjen ved fremmede problemer“

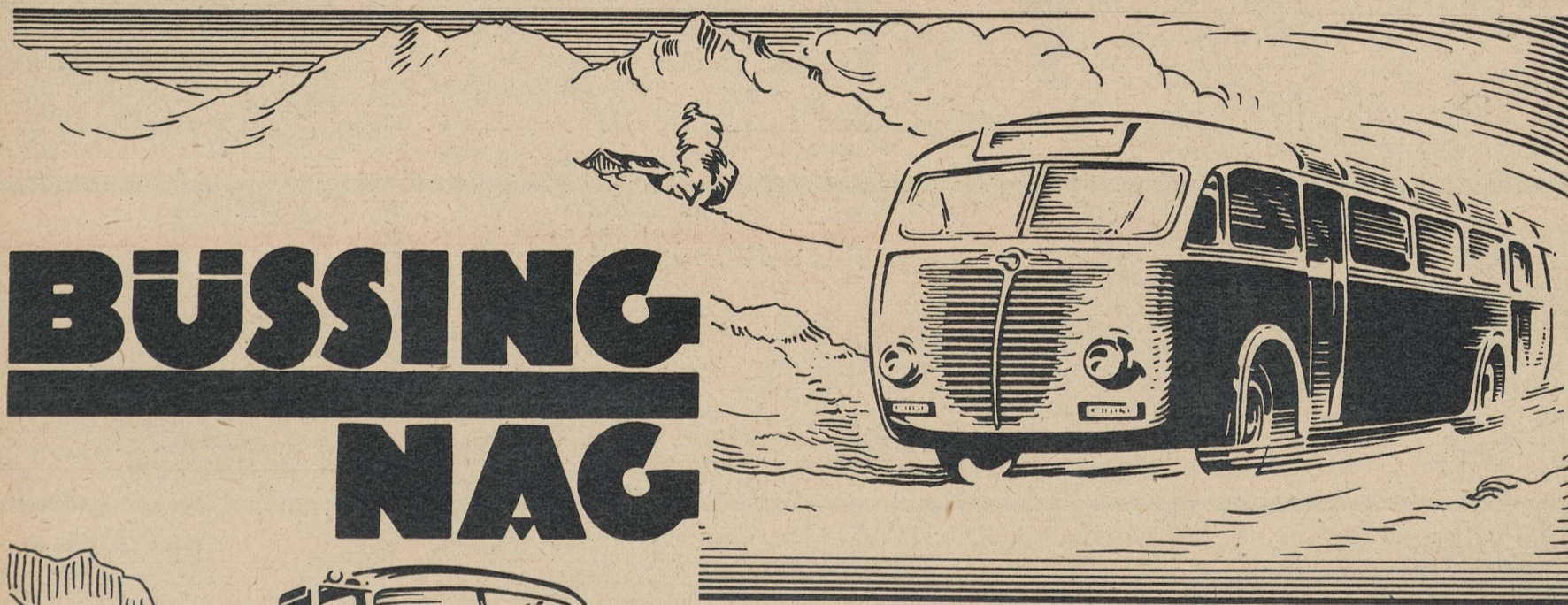
Hvordan ser den kamplassen ut, hvor representantene for en åndelig elite — kommet sammen fra alle kanter av Europa — måler krefter? I den festlig smykkede salen er det satt opp to rader bord, trukket med grønt stoff, og på hvert bord står det et

40 ganger 40 cm stort spillebrett med enkelt utskårne sjakkfigurer. Dobbelstoppeuret for tidkontrollen, små skilt med navnene på de spillende ved denne plassen og mer eller mindre benyttede askebegre fullstendiggjør det egentlig noe nøkterne bilde av denne arenaen.

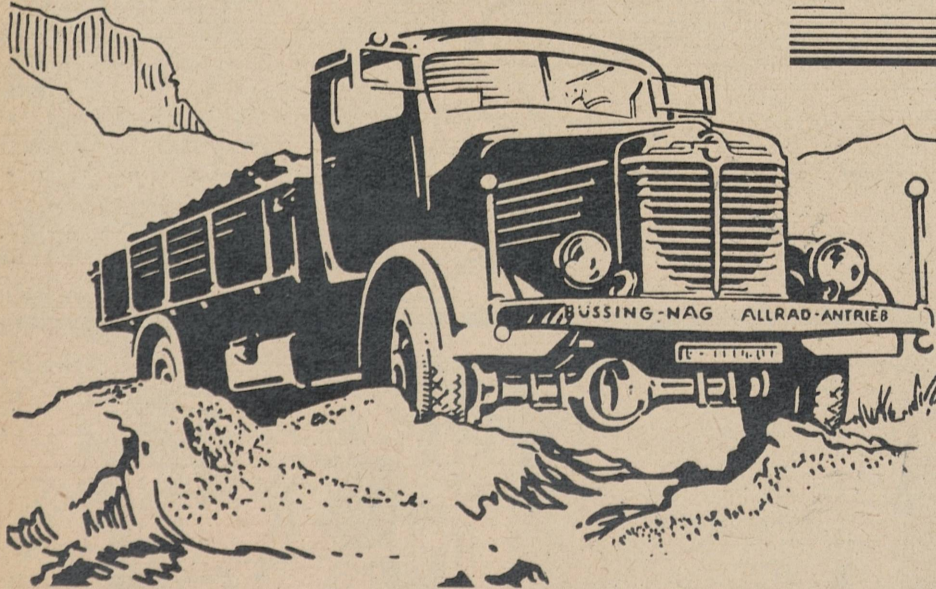
Er de første trekk gjort, og har hver enkelt foretatt sine inntegninger på det stykke hvitt papir som ligger foran ham, kommer det en overraskelse for de uinnviete: plutselig reiser nemlig den ene eller andre av de nettopp så tankefulle turneringsdeltagere seg og

går for å „inspisere“, som fagmannen sier. Han lar tilsynelatende sin motspiller alene.

Hvorfor? ... Å besvare dette spørsmål uttømmende, vilde være å utforske sjakkspillet hemmelighet, som fengsler menneskene som intet annet spill.

BÜSSING NAG

Biler for vanskelig terreng
med samtlige hjul tilkoblet motoren —
busser for by- og landeveistrafikk

Le Trait d'Union

BI-HEBDOMADAIRE ILLUSTRÉ

N° 228
DIMANCHE 4 OCTOBRE 1942

« Le patriotisme ne consiste pas à se détacher des idées, fussest-elles dures, mais à participer aux luttes quotidiennes, et à voir, dans le salut de la patrie la loi suprême. »
(M. Pierre Laval dans son message à l'armée du 21.5.42.)

A L'OCCASION DU DEUXIEME ANNIVERSAIRE DE LA SIGNATURE DU PACTE TRIPARTITE
Important discours de M. von Ribbentrop
Alliance toujours plus étroite des puissances signataires. — Le ravitaillement de l'Europe est assuré. — Les pertes de P.U.R.S.S.

Pourquoi nous écrivons

Évidemment, la question devait être posée, mais elle fut surtout posée dans l'ignorance d'un manque de franchise, ou plus simplement d'un manque d'aplomb. Malheureusement et... heureusement, il en est qui ont le courage de leurs opinions et qui osent le montrer, ce qui ne fait pas toujours l'affaire des « pécheurs en eau trouble ».

A l'occasion du deuxième anniversaire de la signature du Pacte tripartite, M. von Ribbentrop, ministre des Affaires étrangères du Reich, a prononcé un discours important devant les ambassadeurs et les représentants des autres nations signataires, qui ont été reçus dans la grande salle de la chancellerie à Berlin.

Historier uten ord

5 billedhistorier fra Le Trait d'Union, et tidsskrift, som utgis i Tyskland for franske krigsfanger

Pariser humoristen J. C. Lafosse oppfant i sine historier uten ord den merkelige doktor Tocbombe og hans muntre opplevelser. Humoristen forteller „Signal“: „Historien uten ord er på samme tid en liten film og en humorfylt fortelling. Denne må forene en handlings utvikling og en overraskende tankeslutning. Mange ganger kan en eneste tegning ha utvikling og slutning. Dette er for det meste den beste form av historien uten ord. Tegneren er på én og samme gang scene- og spilleleder, dekoratør og sågar lyd-mester, for også støyen overføres med pennen til papiret.

oppfatningsevne og sine medmenne-skers skuespill. Uten tvil er det disse to kilder jeg har å takke for tilblivelsen av min skikkelse, doktor Tocbombe. Når jeg tenker over det, så finner jeg opprinnelsen til min hoved-skuespiller i den trafikkonstabelen, som i lang tid på hjørnet av Porte St. Denis overvåket fotgjengernes liv og ferden, hvorved han hjalp journalistene fra lokalspalten til en formue, for disse forsømte ikke å slå penger på hans yppige fullskjegg.

Konstabel Leclerc har altså på en måte stått fadder til doktor Tocbombe. Men hvorfor „doktor“, vil man vel spørre meg? Jeg kan da bare svare at han er doktor på poseringens område, på samme måte som andre er det på vitenskapens og medisinsens område...

Filmfolkene, som er på leting etter skuespillerinner, har valgt mellom skjønnhetskonkurransen og anbefalingsbrevet. Tegneren har bare sin

En firskåren utringning virker kvinnelig og elegant. På denne tekjolen blir den begrenset av et toradet knappet oppslag

Utringninger

Nye ideer til et gammelt tema

En aftenkjole av tyll og stripet silke, hvis utringning også viser de myke skuldrene

Denne festlige kjolen er laget av silke, brodert i farger. Den smale, meget dype utringning lar halsen se enno slankere ut

→
Den kinesiske, mønstrede silke er løvtynn. En bred utringning med tverrynknet drapering betoner kjolens sjarmerende stil

Bad Elster — badet med den eldste „revmatismetradisjon“ — no sentral for den tyske revmatismebekjempelse. Bad Elster ligger i et skogrikt fjellandskap i Mellom-Tyskland, og utviklet seg på grunn av sitt herlige klima og sin helbredende salt- og jernholdige gvtje allerede tidlig til et internasjonalt kjent kursted

Den uutforskede sykdom

Kampen mot tuberkulosen og kreften er internasjonalt organisert; ved beskyttelsen mot revmatismen har man hittil nøyd seg med en liten krig. For å framme samarbeidet i kampen mot denne smertefulle og enno lite utforskete sykdom har den tyske sunnhetsledelse bestemt at instituttet for utforskning av revmatisme i Bad Elster skal være sentral for revmatismens bekjempelse i Tyskland

Etter en mesterkonsert står dirigenten og solisten sammen i kunstnerværelset. „Hva er det egentlig i vegen med Dem i dag, kjære venn?“ spør dirigenten forsiktig. Violinisten synker ned i en stol, trekker opp jakkeermet og viser dirigenten sin hånd og underarm. „Revmatisme kaller de det. For meg betyr det slutten på det hele!“ „Men den kan dog helbredes“, mener den andre spørrende. „I over tre år har jeg forgjeves søkt å bli kvitt den.“ En tredje person har hørt samtalen, nemlig orkestertjeneren. Han står i bakgrunnen og holder herrenes frakker parat. Nø hjelper han violinisten på med frakken. „Unnskyld meg, konsertmester“, sier han med lav stemme, „men hvorfor går De ikke til professor Pässler i Dresden?“

Sykdomskildene leker gjemsel

Noen dager seinere hører professoren virtuosens lange lidelsehistorie. Med raske, skånsomme og øvede grep undersøker lægen leddene hans. Han holder øret inn til pasientens bryst. „Systoliske lyder“, mumler han, idet han retter seg opp igjen, „en lett arhythmi.“ Han vender seg plutselig til den syke og sier: „Vil De åpne munnen, er De snill!“ „Tenker De å finne revmatismen min der, professor?“ spør violinisten forundret. Et lett trykk på ganehvelvet, og dermed er undersøkelsen avsluttet.

„I Deres mandler og kanskje også i Deres tenner har De arnesteder for materie som brer seg ut i hele legemet,“ bemerker sialisten. „Vi vil la Deres tenner undersøke av vår spe-

sialist. Men mandlene Deres må vi ta med det samme.“ „Men, herr professor“, sier violinisten avvergende, „jeg vil ikke være noen forsøkskanin! Hva har mandlene og tennene med min arm å gjøre!“ „Mer enn De aner“, svarer lægen. „Hele dette behandlingsrepertoar som De har gjennomgått flere ganger, svedekurer, bad, diét, pakninger, medikamenter og elektrisitet, alt det der er helt meningsløst, hvis man ikke får fjernet den egentlige årsak. Jeg vet nok at min metode for behandling av kroniske revmatiske lidelser ikke er anerkjent. Men jeg har sett revmatismen forsvinne hos flere hundre pasienter som var meget dårligere enn De er, når bare mandlene og tennene ble brakt i orden.“

Seinere, da hans spill atter

fortryllet all verden, fikk violinisten engang en orden. Den var meget verdifull og prydet med to svære briljanter. Med stolthet viste virtuosens sin tidligere læge ordenen: „Den hadde egentlig De fortjent, professor!“

Giftstasjoner i det menneskelige legeme

Pässlers ideer er i dag blitt selvfølgelige for lægene. Fjernelsen av materiens arnesteder er i dag det første punkt i enhver fornuftig revmabehandling. For nesten bestandig er det et slikt arnested, som forårsaker sykdommen den revmatiske lidelse. Men hvorav kommer det at sykdomskilden så langt borte fra sitt sete kan forårsake smerter, betennelser og ødeleggelser i muskler, ledd eller nerver?

Sykdomskilder, hvorfra materien brer seg, kan danne seg ikke bare i mandlene og tennene, men man finner dem også i nesehulen og svelget, i galleblæren og i den såkalte blindtarm. Bakteriene setter seg alltid fast på et sted hvor blodet ikke så godt kommer til for å uskadeliggjøre dem. Her boltrer de seg ustraffet og helt ubemerket i sine gjemsler. Men bakteriene frambringer giftstoffer som kjemisk betraktet likner enkelte slangegiftarter. Fra bakterienes sete kommer der så stadig små giftmengder ut i kroppen. Giften setter seg fast på forskjellige steder og no først gjør de seg tydelig følbare, langt borte fra det sted de oppsto. Alt etter de steder hvor de opptrer, taler man om ledd-, muskel- eller nerverevmatisme. Ved den akutte leddrevmatisme med feber kan der også oppstå betennelsesartige symptomer ved hjerteklaffene. Så godt som alle hjerteklaffefeil, som ikke er medfødt, er revmatiske skader! Som bekjent „oppstår“ revmatisme lett ved forkjølelse. Dette er bare for så vidt riktig som bakteriegiften gjerne setter seg fast på steder i kroppen, der har vært utsatt for ytre skader som undertemperatur eller fuktighet eller lette lesjoner.

Til tross for at man har kjennskap til alt dette, så er revmatismen nok langt fra virkelig utforsket. Det gis mennesker som går med slike materiekilder i seg i lange tider og som ikke merker noe til revmatisme. Hvorav kommer det? Hvorfor utkjempes kampen mot giftene akkurat i revmatikerens ledd, som seinere på grunn av de hyppige betennelser blir ødelagt og ubrukelige? Hvorfor setter revmatismen seg hos enkelte mennesker fast i musklene, hos andre i nervene? Disse og mange andre spørsmål kan man i dag ikke gi uttømmende svar på.

Gulsott mot revmatisme?

Lægene i gamle dager, som i mangel av diagnostiske apparater vesentlig var henvist til sin iakttagelsesevne ved sykesengen, visste allerede da at en

revmatiker mistet leddsmerter sine, hvis han tilfeldigvis fikk gulsott. I den seinere tid kunde man i Tyskland likeledes gjøre den samme iakttagelse. Det lå derfor nær i spesielle tilfelle å behandle revmatismen med en kunstig framkalt gulsott. Naturligvis bringer slikt noe mange vanskeligheter med seg, for gulsott er slett ikke noen harmløs sykdom, og man kan ikke se bort fra faren for en beskadigelse av leveren ved en kunstig gulsott. Allikevel var det mulig å framkalle en tilsynelatende harmløs gulsott ved hjelp av innsprøytninger med en blanding av gallesalt og gallefargestoff, hos et større antall pasienter, hvis leddrevmatisme trosset enhver behandling, selv om man hadde rensert alle betennelseskilder ved mandlene, tennene, blindtarmen og eggstokken. Og ganske riktig ble revmatikere, som til dels hadde vært syke i mange år bedre: hos en stor del av pasientene kunde man sågar påvise fullstendig helbredelse, etterat gulsotten igjen var forsvunnet. En forklaring på dette eiendommelige fenomen er enno ikke funnet.

En dyr og overflødig sykdom

I et av Europas land med 40 millioner innbyggere betaler alene sykekassene et beløp på 40 millioner mark i året for personer som lider av revmatisme. Der oppstår et årlig tap av 3 millioner arbeidssuker og der finnes en uoverskuelig legion av invalider og krøplinger som må skrives på revmatismens konto. Det er en sykdom som ikke medfører døden, men det er den sykdom som forårsaker de største smerter, som angriper de fleste hjarter og som ødelegger de fleste liv. Heldigvis er behandlingen av revmatismen kommet lenger enn utforskningen av den. Ikke alt det som folk flest kaller revmatisme, er det i virkeligheten.

Men ved hjelp av de moderne diagnostiske hjelpemidler kan man med sikkerhet holde tingene fra hinannen. Blodsenkning og blodbilde, røntgenbilde og bakteriekultur hjelper til å finne materiekilder. Man behøver altså ikke hodekulls å begynne et tilintetgjørelsens felttog mot mistenkelige mandler, tenner eller andre organer, men man kan gå målbevisst fram. Etterat sykdomskildene er fjernet har de andre gamle behandlingsmetoder et utstrakt virkefelt for å fordri de siste rester av den hårdnakkede sykdom. For nylig ble der framstillet vaksinasjonssera som bringer motgift inn i det syke legeme og hjelper det til å overvinne bakteriens giftstoffer. På et framskredent stadium bringer røntgenstrålene bedring. Hvis imidlertid enhver revmatisk tilfelle blir tatt alvorlig fra begynnelsen av og behandlet på et tidlig tidspunkt — tabletter hjelper ikke! — så tør vi håpe at revmatismen blir en ukjent sykdom lenge før den blir en utforsket sykdom.

**JENNY
JUGO**
spiller
i Ufa-filmen

Signal

Før opptredenen

*Den kjente solodanserinne
Ilse Meudtner, som ved de
olympiske leiker 1928 i Am-
sterdam også var den beste
europeerinne i kunststuping,
ved den siste kostyme-
prøve for en av sine
meksikanske
danser*